

Brassói Lapok

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL: BRASOV, STRADA
REGELE CAROL 56-58. — FIOKKIADO BUCURESTI,
STRADA SFANTA MINA 9. — FONSZAM: 3/23-86

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELOFIZETESI DIJAK BELFOLDRE: HAVONKENT 1 HAZ
HOZKULDVÉ 80 LEJ. — MAGYARORSZAGON NEGVED-
EVENKENT 14 PENGÓ. — EGYES SZAM ARA 4 LEJ

III. ÉVFOLYAM

BRASOV, 1934 ÁPRILIS 19, CSÜTÖRTÖK

88 SZÁM

MA: LÁSSUK TEMESVÁRT!

Nyílt levél Chir. Iescu néptanító urhoz

Taşiban

Uram! Az ön nevével tegnap találkoztam a Curentul című lap hasábjain, amelyet napok óta összeszorult szívvel, torokban felgyülemlett keserűséggel, megrettent értelemmel olvasok. Ebben a lapban jelennek meg ugyanis azok a válaszok, amelyeket az ország különböző vidékeiről küldenek be a lap „népszavazási akciójára”. A lap — kihasználva az országban fellángolt sovíniszta tüzeket — abban a kérdésben szavaztatja meg olvasóit, hogy mennyivel alantasabb helyzetben van ebben az országban a román nép, mint a kisebbségek és mik volna azok az intézkedések, amelyek ezt a helyzetet megváltoztathatják?

A válaszok kétségbeejtők, Uram!

Ügyvédek, orvosok, tanárok, bankigazgatók, egyetemi professzorok, sőt papok gyűlölettől tájtétköz válaszokban állítják és hirdetik, hogy ebben az országban a kisebbségek az urak, a románság háttérbe szorult minden önazon és olyan megoldásokat ajánlanak, amelyek túlhaladják az emberi értelem határát. Van olyan, aki a kisebbségi kérdés megoldására azt javasolja, hogy „a kisebbségeket vízbe kell fojtani”, van olyan, aki „kiűzést” és vagyonelkobzást javasol, van, aki megelégszik azzal, hogy a közhatalokban egyetlen nem románt se alkalmazzanak, a magánhatalokban nyolcvan százalék legyen a román eredetű, a középiskolákban numerus clausus és az egyetemeken numerus nullus kíván a kisebbségi „veszedelm” ellen.

Ebben a gyűlölet-koncertben, ebben a nekivadult lángolásban meglepett egy hang. Egy hang, amely tisztultabb és emberibb, mint a többi. Két nap óta hevesen választ olvastam el uram és az ön válasza volt az egyetlen, ahol meg kellett állnom. Ön nem úgy válaszolt, mint a többiek. Ön nem állt be a sorba, amely a ki-gyúlt máglyákon oly sietve és mohón for-gatja a maga kis nyársra huzott pecse-nyéjét. Ön nem követte az egyetemi ta-nárokat, akik középkori elveket hirdetnek, nem követte a papokat, akik a szeretet helyett a gyűlölet csóvját lobogtatják és nem követte az ügyvédeket, akik a jog írott betűje helyett az ököljog oshunkó-ját lobogtatják a „felhízott” kisebbségek felé: az állásból kidobott vasutas felé, a lerongyolódott, leszegényedett másodren-dű állampolgár felé, aki már olyan cse-nes, hogy a sajátjaival is csak suttogva mer beszélni.

Idejegyzem az ön választát, Uram. Erdemes idejegyezni: „Az idegen elemeknek — írja Ön — nincs más vétkük, mint az, hogy érthetőleg pédik és biztosítani akar-ják egzisztenciájukat, minél civilizáltabb feltételek mellett. A helyzet megoldása nem az idegenek kiűzése. Kedesebb mi-nisztérium kívánnunk. Szüntessék meg a sze-nátust, redukálják a képviselők számát, irtsák ki a korrupciót, kobozzák el a jog-talanul szerzett vagyonokat és egynél több állása ne legyen senkinek, akkor sokkal elviselhetőbb lesz a gazdasági helyzet...”

Ezt mondja Ön, uram és nem teszi hoz-zá, hogy ki kell irtani a kisebbségeket, ki kell üzni őket, el kell venni a vagyonukat és ki kell ütni a kenyeret a szájukból.

Nyilvánosságra hozták az összeesküvési pör vádiratát

Preocup alezredes és társai már régóta készültek a puccs végrehajtására
A vádirat az előkészületek minden részletét feltárja
Néhány belegesen hecsvágyó katonatiszt
megtévelyedése majdnem komoly bajt okozott

Bukarest, április 18.

A román husvét szombatján leleplezett összeesküvés ügyében — amint már tegnap jelentettük — befejeződött a vizsgálat s elkészült az igen terjedelmes vádirat, amelyet Ionescu Mihail bukaresti hadtestparancsnok a vád alá helyezői parancsal együtt alá is irt. Holineanu Romulusz alezredes-vádbiztos megjelent a csendőrfőparancsnokságon, ahol a vádlottakat fogva tartják s közölte velük egy-részt a vádirat tartalmát, másrészt a pör tárgyalásának kezdőnapját, amit a jövő péntekben állapítottak meg. A vádlottak bejelentették választott védőiket és tanui-kat. A pört Corniciu tábornok elnöklé-tével különleges hadbírósg tárgyalja le.

KIK A VADLOTTAK?

A vádirat, amelyet Pruteanu alezredes katonai vádbiztos állított össze, összesen 14 személy ellen emel vádat, a következő sorrendben:

Preocup Viktor alezredes, 45 éves, született a szeben megyei Szerdahelyen, aktív katonatiszt, szolgálati beosztással a had-ügyminisztérium gyalogsági felügyelő-ségénél, lakott Bukarestben, Fiata Cogalni-ceanu 8 sz. alatt.

Nicoara Vasile őrnagy, 40 éves, született a fogarasmegyei Morgondán, aktív tiszt, a hegvi vadászoknál, lakott Bukarestben.

Flesariu Oktávián, a 85. gyalogezred századosa, 34 éves, született Medgyesen, lakott Kolozsvárt.

Mesaros Stéfan, a gyalogos csendőrez-red kapitánya, 36 éves, született a fogarasmegyei Sebes községben, lakott Bu-karestben.

Csak egy hang az ön hangja, de van hangok, amelyeknek hallatára a tömeg felfigyel. Sajnos, az ön hangjára csak mi, kisebbségek figyelhetünk fel. A többiek azokra a hangokra figyelnek, amelyek mérges bódulást okoznak Európán. A többiek úgy látják, hogy ebben az országban csak egyedül mi vagyunk a hibások. A többiek úgy látják, hogy a kisebbségek csak azon gondolkoznak, hogy miképpen döntsék meg az ország alapjait, miképpen egyék el a kenyeret a többségiek előtt és miképpen uralkodjanak az élet minden ágában? Hiszen a bíróságnál, az államnál, a megyéknél, a közhivatalokban — mint látjuk — mindenütt kisebbségek ülnek. A kisebbségi-

Eacu Tiberiu főhadnagy, a 3. vadász-ezred 35 éves tisztje, született a marosmegyei Mezöbándon, lakott Kolozsvárt.

Gligor A. Marian főhadnagy, a kolozsvári 85. gy. ezredben, 32 éves, született a kisküküllőmegyei Hosszupatakon, lakott Kolozsvárt.

Dordea N. Nicolae hadnagy, az 57. gy. ezredből, 26 éves, született a szeben megyei Bongárdon, lakott Bukarestben.

Nastase Constantin hadnagy, a 85. gy. ezredből, 23 éves, született a putnamegyei Movilitán, lakott Kolozsvárt.

Fericeanu Eugen birtokos, született az aradmegyei Tanti községben, lakott Bukarestben.

Hogyan szervezkedtek az összeesküvők

A vádlottak felsorolása után a vádirat ismerteti az összeesküvés megszervezését.

Preocup alezredes már két éve készült és várta az alkalmas pillanatot arra, hogy államcsínyet kövessen el. Kicsi, de feltétlenül hűséges rohamosztagokat szervezett és szerelt fel gránátokkal, fegyverekkel, dinamittal és revolverekkel s a puccsot Trockij módszere szerint akarta végrehaj-tani. Tockijnak abból a taktikai elvéből indult ki Preocup alezredes is, hogy csak kisszámú, de elszánt csapatokra van szükség, amelyek meglepetésszerűen foglalják el a főbb közintézményeket, a postát, telefont, távírdát, miniszteriumokat, rendőrséget stb.

Az alezredesnek az volt a felfogása, hogy a pártkormányok lejárták magukat s ezért diktatórikus kormányzatra van

Orban Juliu 25 éves kereskedő, született Kolozsvárt, lakott ugyanott.

Mandrutiu Ilie 31 éves mérnök, született Aranyosgyéresen, lakott Bukarestben.

Penciu Teodor soffőr, 33 éves, született a fogarasmegyei Alsóvnicén.

Strambu Arsenie 34 éves magántisztviselő, született a fogarasmegyei Vádon, lakott Bukarestben.

A tizennegyedik vádlott Barbu Vasile csendőrallezredes, aki a hadügyminisztérium csendőrségi felügyelőségénél teljesít szolgálatot, 46 éves, született az alsófelmegyei Algyógyfaluiban, lakik Bukarestben. Ellene a katonai főügyész magában a vádiratban elejt a vádat

szükség. Ezt, saját vallomása szerint, olyankor akarta megvalósítani, amikor kormányválság keletkezett, hogy felhasználva a kedvező alkalmat, feljárhassa szolgálatait az országnak és királynak.

Az államcsíny és a diktatura kikiáltása érdekében Preocup alezredes már többször összpontosította osztagait Bukarestben. Első ízben, amikor megbukott az első nemzetiparasztpárti kormány és a Jorga-Argetoianu-kormány következett, ekkor azonban úgy találta, hogy még nem érkezett el a kellő pillanat. Másodszor a múlt év nagypéntekjén, amikor Medrea kolozsvári rendőrfelügyelőre és ennek barátjára, Barbu Vasile csendőrallezredesre számított, de hiába. Harmadizben a múlt novemberben, a Vajda-kormány bukása alkalmával. Ekkor táviratilag Bukarestbe

mást, mint biztosítani szeretnék a létüket, a pusztá életüket.

Ez a mi nagy bűnünk, amelyet nem bocsát meg nekünk sem a Curentul, sem a válaszolók nagy tömege.

Csak egy porszem esett az ön válaszával ebbe a megdöbbentően érdekes ankétba, de az igazságnak egyetlen porszemében is több erkölcsi és eszmei erő lehet, mint a gyűlölet-hegyek magasán álló piramisáiban.

Csak ennyit akartam Önnek mondani, igen tisztelt néptanító ur, aki bebizonyította, hogy egy kis néptanító néha sokkal jobban láthat, mint sok tudós egyetemi tanár a gyűlölet és becstelenség katedráján. (—ó)

Tessék kívánni és eltenni!

10. sz. SZELVÉNY

a B. L. áprilisi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab áprilisi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1934 áprilisi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatandók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál (Cosmopolis, Calea Griviței 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Elfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az elfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

rendelte hivatát — amint Fericeanu kijelenti — azt tervezte, hogy a november 13-ikáról 14-ikére virradó éjjel hajtja végre a puccsot. Ezen az éjszakán Precup alezredes Fericeanuvál sorra is látogatta három készenlében levő osztagát, amelyek mindegyike 18—20 személyből állott s amelyek közül egyik a Bavaria-étteremben tanyázott Dordea hadnagy parancsnoksága alatt, a másik a Belvedere-étteremben Strambu vezetése alatt, a harmadik pedig az Oituz-utca 14 szám alatti kocsmában Penciu sófő vezérletével. Miután pénzt adott nekik s felszólította őket, hogy legyenek résen,

Fericeanuvál hajnali 4 óra tájban Barbu csendőralezredeshez ment s kérte, bo csássa rendelkezésére a gyalogos csendőrezredet, hogy azzal körülbétehesse a királyi palotát s fogolynak nyilváníthassa a királyt.

Barbu megtagadta Precup kívánságának teljesítését s még aznap jelentést tett a dolgról Pop Ioan akkori belügyi államtitkárnak, aki a maga részéről Vajdát is tájékoztatta az esetről.

A negyedik puccskísérletet Precupék a román nagyszombatról husvét elsőnapjára virradó éjszaka akarták végrehajtani. Ez alkalommal Fericeanu vallomása szerint a haditerv az volt, hogy

a Boulevard-szállodából gránátokat dobjanak a királyi hintó dívó lovak elé, le tartóztatják az uralkodót, egyidejűleg pedig a Balasa-templomban, ahol a hivatalos feltámadási szertartás végbe ment, lefogják a minisztereket és hatóságok fejeit.

Mi volt az összeesküvők haditerve

A katonai ügyészség a vizsgálat alapján a következőképpen állapította meg az összeesküvők igazi haditervét:

Az alezredes két rokona: Precup Horia és Nicolae szobákat béreltek a Boulevard-szállóban, hogy onnan gránátokat dobjanak le a Calea Victoriei-n át a Balasa-templomba vonuló udvari menetre s elpusztítsák a királyt. Ugyanekkor Precup alezredes rakétajelére meg kellett volna történnie a Balasa-templombeli tömegle-tartóztatásnak, továbbá riadalmat és fejvesztettséget kellett akcióknak a főváros különböző pontjain. Mészáros csendőrkapitánynak századával rögtön el kellett volna foglalnia a rendőrprefekturát, a telefonpalotát és a sziguranak vezérigazgatóságát. A Dordeacsoportha a főpóstat kellett megszállnia, míg a Penciu-csoport, amely nagyrészt munkanélküliekből állott, autókban be kellett volna száguldoznia a várost, lövöldözni és riadalmat kelteni, hogy közben megtörténhessék az egész államszerkezet átvétele.

Az összeesküvők a főbb vidéki városokban is sejteket szerveztek azzal a megbízatással, hogy azok adott jellel átvegyék a helyi hatóságok vezetését. Evégből mára előre kijelölték a leendő prefektusokat és más főtisztviselőket.

A puccs végrehajtására Precupéknak robbanó anyagokra és lőszerre volt szükségük, amelyeket nagyrészt Nastase Konstantin, a kolozsvári 83-ik gyalogezred hadnagya szerzett meg. Nastase hadnagy, akit Precup alezredes meg gyermekkorá-

ból ismert és aki feltétlen fegyvellemel hajította végre minden utasítását, megnyerte Gligor főhadnagyot, aki az ezred lőszerraktárának parancsnoka volt s tőle január 28-án 40 gránátot kapott, amelyeket Nastase hadnagy a bukaresti északi pályaudvaron adott át Precup alezredesnek. Precup a gránátokat Nastase kíséretében autón elszállította s úgy elrejtette, hogy még máig sem voltak megtalálhatók.

Nastase hadnagy márciusban újabb 45 darab gránátot kapott Gligor főhadnagytól, ezeket azonban egy hét múlva visszaadta, mert a főhadnagynak az volt a benyomása, hogy az ezredparancsnokság gyanakszik rá. Gligor főhadnagy április 3-án 100 darab Manlicher-töltényt és 50 darab revolver-golyót tett még abba a kofferbe, amelyben Flesariu kapitány előzőleg két orosz bombát, 20 Manlicher-töltényt, egy csomag dinamitot, másfél méter gyújtózsinórt, 15 revolver-töltényt és egy katonai Steyer-karabinert helyezett el. Ezt a koffert is Nastase hadnagy szállította Bukarestbe Precuphoz Orbán Juliú társaságában. A lőszernek ezt a részét sikerült lefoglalni, mert Precupné cse-

Nastase hadnagy Kolozsvárt nem csupán a lőszerbeszerzést szervezte meg, hanem híveket is verbuvált s március 26-án a kolozsvári Newyork-szállodába betanította Precup alezredesnek Gligor főhadnagyot, Baciú hadnagyot, Tanu őrmestert, Flesariu kapitányt, Orbán Juliút és Kuti Jánost, aki előtt az alezredes kifejtette a hataom átvételének szükségességét. Ez alkalommal Precup alezredes a gyűlölet hangján beszélt az uralkodóról és a környezetében levő személyekről. Egyébként a vizsgálat során Fericeanu és Nicoara őrnagy is azt vallotta, hogy Precup alezredes terve szerint a feltámadás éjjelen valóban foglyul akarták ejteni a királyt.

A kolozsvári összeesküvők Nastase hadnagy útján azt az utasítást kapták, hogy a román nagypénteken jelenjenek meg Fericeanu bukaresti lakásán. A három osztag-parancsnokot ugyanerre a napra Precup lakására rendelték, ahol Dordea hadnagy jelentette, hogy csoportjában négy ifjunak és neki magának nincs revolvere. Erre Fericeanu 3000 lejt adott át neki fegyverek beszerzésére.

A vádirat ezután az egyes vádlottaknak a vizsgálat során tett vallomásait foglalja össze. Precup Viktor alezredes elismerte, hogy miután nagypéntekre nem gyűlt össze elegendő lőszer, a három csapatparancsnokot szombat este 6 órára rendelte magához, mert az volt a terve, hogy a román husvét előtti kormányváltás felhasználásával fogadtatja el a királyi programját és kormánylistáját, a melynek élén saját maga állott.

Nicoara őrnagy bevallotta, hogy Precup valóban megkísérelt már három államcsinyt s a negyedik kísérletet most, a román nagypénteken, vagy nagyszombaton éjjel akarta véghezvinni.

Evégből Precup március második felében tiznapos szabadságot vett és Kolozsváron, Nagyváradon, Aradon, Déván, Csikszere-dán és Marosvásárhelyen járt, hogy ott híveket szerezzen. Precup alezredes különben öelötte is többször beszélt elkeseredett gyűlölettel a királyról, sőt egyszer azt is kijelentette, hogy elteszi láb aló az uralkodót. Az őrnagy beismerte, hogy fivérét, Nicoara Eugen kolozsvári kapitányt is bevonta a szervezet tevékenységébe, felszólítva őt, hogy érdeklődjék Flesariu kapitánynál, vagy Nastase hadnagnál, mi van a lőszeres kofferrel. Az őrnagy szerint Precup alezredes azt mondta neki, hogy 300 felfegyverzett civil, Mészáros kapitány csendőrszázada, a bukaresti határőrezred, Dordea hadnagy parancsnoksága alatt egy diákosztag és mindegyik bukaresti ezredből egy-egy szakasz áll rendelkezésre s ezenkívül még mintegy 20—30 bukaresti tiszt közreműködésére számít.

DIKTATURAÉRT RAJONGOTT
PRECUP A

Mészáros csendőrkapitány vallomása szerint Precup a diktatúraért rajongott s annyira istenítette Mussolini-t Hitler-t és

Egészségünk nagyfontosságú kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismertetése.

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

Irtá:
Dr. Káldor Miklós
őorvos

Mindenkét érdeklő probléma a leghozzáértőbb és legszakavatottabb orvos tollával könnyen érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva. Ara 90 lej.

Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvostályában, Brassó, Kapu-u. 64-66.

Lőszeres koffer a cselédnél

lédjével Fericeanuhoz vitette, aki viszont Nicoara őrnagyhoz küldte tovább. Az őrnagy a lőszeres koffert Plojestbe vitte és ott a vasúti állomás ruhatárába adta be. Itt megtalálták a katonai hatóságok.

Április 5-én este Tanu őrmesternek is gránátokat kellett volna Kolozsvárról Bukarestbe vinnie, amelyeket szintén Gligor főhadnagytól kapott. Tanu őrmesteri Nastase hadnagy vonta be a szervezetbe. Az őrmester azonban a rábízott 6 gránátot átadta ezredparancsnokának s annak utasítására a gránátok nélküli utazott Bukarestbe, ahol az ott tartózkodó Nastase hadnagy kétségbeesetten vette tudomásul, hogy Tanu nem hozott lőszeret. A hadnagy különben is ideges volt már, mert Gligor

főhadnagynak is Bukarestbe kellett volna érkeznie újabb lőszerzállítmánnyal, a főhadnagy azonban nem tudott szabadságot kapni. Nastase erre megtanácskozta a dolgot Precup alezredessel s úgy határoztak, hogy

a hadnagy személyesen megy a még szükséges munició után.

Nastase a román nagypénteken délben vonatra is ült, miután azonban a menetrendből megállapította, hogy szombaton estig, a puccs időpontjáig, nem járhatja meg Kolozsvárt, Ploestiből táviratot adott fel Kolozsvárra Gligor főhadnagynak, meg-sürgette jövetelét s azután visszatért Bukarestbe.

Precup kolozsvári tevékenysége

Kemál pasát, hogy ezeknek fényképét állandóan magánál hordozta.

Gligor főhadnagy szintén elismerte, hogy gránátokat adott Nastase hadnagynak s a kolozsvári Newyork szállodában megismerkedett Precup alezredessel, aki kérte, hogy még gondoskodjék lőszerrel, mert okvetlenül végezhajják az államcsinyt, lemondásra kényszerítik a kormányt s néhány minisztert, élükön Tatarescu miniszterelnökkel, eltesznek láb alól.

Nastase hadnagy is elismert mindent. Ugyanígy Baciú főhadnagy és Dordea hadnagy is.

Fericeanu Eugen hasonlóképpen beismerte, hogy a tavaly november 13-ról 14-re virradó éjszaka valóban végigszemlélte Precup alezredessel a Bukarestben készenlében helyezett három rohamosztagot s hogy tudott Precup mostani tervéről,

amely szerint le akarták tartóztatni a minisztereket és foglyul ejteni a királyt, Orbán Juliú kolozsvári kereskedő bevallotta, hogy annak a beszélgetésnek a során, amelyet vele folytatott, Precup alezredes állandóan sértő hangon beszélt az uralkodóról és azt hangoztatta, hogy el kell távolítani a jelenlegi udvari környezetet.

A vádirat második része a kihallgatott tanuk vallomásait foglalja össze, amelyek mindenben megerősítik az államcsiny tervét és annak részleteit.

A vádirat a büntetőtörvénykönyv 78. és 79-ik szakasza alapján kéri a 15 vádlott perbefogását és elítélését, míg Barbu Vasile csendőralezredessel kapcsolatban kéri a vád elejtését. A vádirat végül 110.000 lej kártérítés megítélését kéri az állam javára perköltségek címén és végül a lefoglalt lőszeranyag elkobzását.

A francia köztisztviselők megkezdették a kormány elleni harcot

Páris, április 18

A kormány takarékosági rendeletei, a melyet különleges felhatalmazás alapján, parlamenti jóváhagyás nélkül emelt törvényerőre, még sem maradnak visszhang nélkül. A köztisztviselők első tiltakozási szándékát és a későbbi általános köztisztviselői sztrájkot sikerült Doumergue miniszterelnöknek erős fellépéssel leszerelnie, azóta azonban állandóan forrt az elégedetlenség, melynek aztán vasárnap és hétfőn erőteljes külső megnyilatkozásai is voltak.

Vasárnap Franciaország 140 nagyobb városában tartottak tüntető és tiltakozó felvonulásokat a köztisztviselők. A rendőrség és a katonaság mindenütt készenlétet tartott, a tüntetők azonban fegyelmetek voltak és sehol se adtak alkalmat a rendőrségnek arra, hogy erőszakosan lépjen fel.

Hétfőn folytatódott a tüntetések és kezdetét vette a munkabeszüntetéssel alátámasztott tiltakozás. Hétfőn délelőtt ugyanis az összes köztisztviselők egy másfélórás tiltakozó sztrájkot tartottak. A párisi Grenelle-központban, amely a főváros legnagyobb telefon- és távíró központja, másfél órán keresztül egyetlen telefonbeszélgetésre nem kapcsoltak és egyetlen táviratot nem továbbítottak. Itt

a hangulat a tisztviselők között olyan felajzott volt, hogy katonaság szállította meg a központ bejáratát és a környéket is. — Összetűzésre azonban itt sem került sor.

A tanárok és a tanítók szakszervezete külön tiltakozó felvonulást tartott. A városháza előtt a felvonulók parázs tüntetést rendeztek. A rendőrség kivonult, mire a tüntetők a Rue de Rivolin vonultak tovább. Itt aztán megtörtént az első összetűzés a karhatalom és a tüntetők között. Szerencsére a verekedőket maguk a tüntetők szerelték le s így a rendőrség újra visszavonulhatott. A tanítók és tanárok sztrájkja és tüntetése hírére a posta és távíró alkalmazottak javarésze is ki-mondotta a csatlakozást. Hírek szerint a postaügyi miniszter erőteljes megtorlásra készül. Kijelentette, hogy mindazokat, a kik a munkát beszüntetik, kiléptetnek te-kinti és többé nem is veszi vissza őket.

Hétfőn délután a pénzügyminiszterium tisztviselői a miniszterium udvarán tartottak ülést. Több kommunista izü szónoklat hangzott el és ez nagy nyugtalanságot keltett a kormányban. Kiszivárgott hírek szerint a belügyminiszterium intézkedéseket tett, hogy a környékről erős katonai osztagok vonuljanak be Párisba, mert a rendet minden eszközzel biztosítani kívánja.

Vichy-Etat termékei

Vichy-Etat só
Vichy-Etat paszfíllák
Vichy-Etat tabletták

Az ásványvízből kivont természetes só alkálikus készítésére. 2—3 paszfílla étkezés után megkönnyíti az emésztést. Az emésztés elősegítésére szolgáló szikvíz elkészítésére.

Ovakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

A véletlen és a pletyka a legjobb detektívek

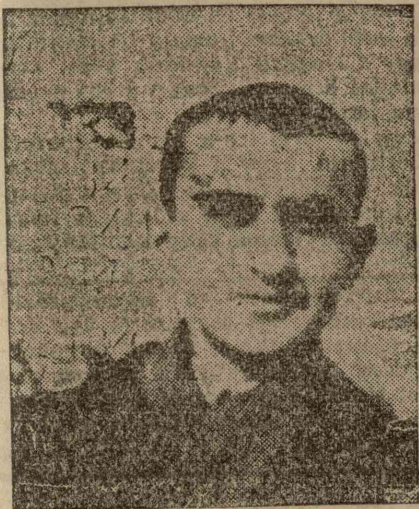
Három jócsaládból származó gimnazista gyilkolta meg Popovici képviselőt

Szenzációs fordulat egy gyilkossági ügy nyomozásában,
amely hetek óta izgatja a bukaresti közvéleleményt

Urifiuk, miní rablógyilkosok

Bukarest, április 18

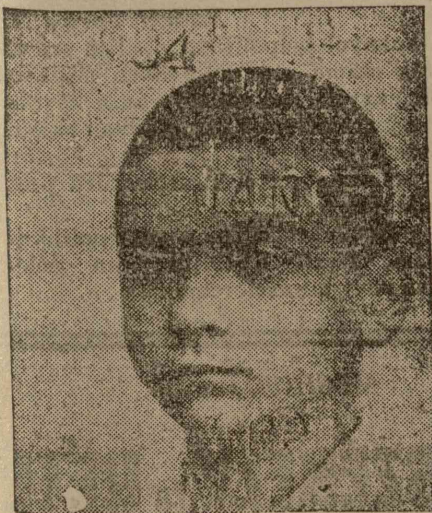
Régi megállapítás, hogy a véletlen és a pletyka a legkitűnőbb detektívek. Ez az utóbbi Sherlock Holmes derített most fényt arra a rejtélyes gyilkosságra, amely a február 26-áról 27-ére virradó éjjel, a fővárosban történt és amelynek Popovici Őrség ügyvéd és képviselő esett áldozatul. Az azóta elmúlt mintegy két hónap alatt a rendőrségi nyomozás nem tudott semmiféle eredményt felmutatni. Az egyedüli bűnjel, amit a meggyilkolt

DIMESCU

képviselő ügyvéd lakásában a gyilkosság után találtak, egy kalap volt, amelyet közszemlére tettek ki, de így sem sikerült megállapítani, hogy ki annak a tulajdonosa.

A közbiztonsági hatóságokat rengeteg támadás érte a közvélemény részéről, a miatt, hogy képtelenek voltak a titokzatos gyilkosság tetteseit kinyomozni. A rejtély azonban most olyan fordulatot vett, amely részben mentesíti a rendőrséget a tehetetlenség vádjától, mert olyan gyilkosokról van szó, akikre igazán senki sem gondolt.

RASCANU

Popovici képviselőt három hetedikes gimnazista gyilkolta meg, akiknek mindegyike igen jó családból származik.

A pletykának ez a felfedezése persze óriási szenzációt és meglepetést kelt a főváros közvéleményében, mert jellemzi az erkölcsi zuhlottságot azt a fokát, amelyhez különféle okoknál fogva jutottunk.

A véletlen, mint nyomozó

A gyilkosságban résztvevő egyik diák barátja véletlenül tudomást szerzett a dologról, s közölte értesülését a fű szülei. Az apa kérdőre vonta fiát s ekkor kiderült, hogy ennek nem volt ugyan tényleges része a gyilkosságban, de egyike volt annak a három gimnazistának, akik az említett éjszakán rablási szándékkal behatoltak Popovici képviselő General Anghelescu-utcai lakásába.

Fia vallomása alapján az apa tegnap jelentést tett a hatóságoknak és közölte velük az összes adatokat, amelyeknek birtokába jutott.

Kik a gyilkosok

A feljelentés kézhezvétele után a bu-

karesti rendőrprefekturán rögtön értekezletre ültek össze a közbiztonsági hatóságok vezetői és elrendelték a három gyilkos diák letartóztatását. Ezek a következők:

Dimescu Petre 17 éves ifjú, Dimescu bukaresti táblabíró fia, a második Rascanu Jon 16 éves, Rascanu tanár fia, a harmadik pedig Grigoriu Petre 18 éves, Grigoriu tartalékos tiszt gyermeke. Mindhárman a bukaresti Lazar-lyceum hetedik osztályának tanulói. Bármennyire lehetetlen is, ők gyilkolták meg Popovici képviselőt.

A három rossz utra tévedt gimnazistát a rendőrprefekturán azonnal vallatásra fogták s hamarosan beismerésre is bír-
ták.

A szülők nem tudták, hogy miért viszi el a rendőrség a fiaikat

A három gimnazistát hétfőn este 8 órakor tartóztatták le, még pedig oly módon, hogy

Dimescu és Rascanu szülei nem is tudták a letartóztatás okát.

A detektívek azt mondták nekik, hogy csak előállítják fiukat a rendőrprefekturára, mert valami bizonyítványhamisítási ügybe keveredtek bele.

A két főbűnös szülei csak éjjel 11 órakor értesültek arról, hogy mi az igazi vád fiuk ellen.

A rendőrprefekturára siettek, ahol drámai jelenetek játszódtak le. A szülők nem akarták elhinni, hogy gyermekeik tényleg rablásra és gyilkosságra vették.

Kedden hajnalban a hatóságok a három vádlottal lejáratták Popovici képviselő lakásában a gyilkosság egész lefolyását. Popovici-né nem volt jelen, mert csak kedden este érkezik vissza a fővárosba annak a hírére, hogy sikerült elfogni férje gyilkosait.

A Lazar-liceumban, amelynek a három rablógyilkos tanulója volt, mitsem sejtettek Dimescuék éjszakai büntetéséről.

A három hetedikes a gyilkosság másnapján rendesen részt vett az előadásokon s legkisebb jelét sem adták felindultságuknak.

Amint egyébként most megállapítást nyert, a három fiu elválaszthatatlan jópajtás volt. Amíg azonban Grigoriu és Rascanu rossz és hanyag tanulók voltak, Dimescu, Popovici képviselő gyilkosa a legjobb tanulók közé tartozott s így máig senki sem gyanította, hogy két barátjával rablóbandát alakított. Azt sem tudták, hogy Dimescu állandóan revolvert hordott nadrágja hátsó zsebében.

AZ ELSŐ RABLÁS

A múlt év szeptemberében kirabolták a Lazar-liceum pénztárát, amelyből 50 ezer lej tűnt el. Az igazgatóság most azt hiszi, hogy ezt a büntetést is a Dimescu-féle háromtagú rablóbanda követte el.

A megdöbbentő bűnügy vizsgálata holnap véget is ér s előreláthatólag tíz nap

Kiderült, hogy a három hetedikes diák rablóbandát alakított s rablás céljából hatoltak be a februári éjszakán a képviselő lakásába. Dimescu és Rascanu revolvert vettek magukhoz s alkulesokkal és feszítővasakkal is ellátták magukat.

Ezek segítségével nyomultak be a lakásba, amelyet zsebvilnyilámpa fényénél akartak kifosztani. Rascanu egyik nagybátyjának ugyanis Popovici-né nővére a felesége és ezen a réven a diák jól ismerte a képviselő házat, sőt arról is tudott, hogy Popovici hosszabb külföldi utazásra készül s így minden bizonnyal sok pénz van nála. Erre a körülményre való tekintettel határozták el a lakás kirablását.

Szerszámjaikkal hamarosan felfeszítették a főbejárat ajtaját s bementek az előszobába, majd a földszinten levő szobákba. Miután itt nem találtak pénzt, Dimescu felment az emeletre, Rascanu pedig lent maradt a hallban, a lépcső aljánál, hogy szükség esetén rögtön segítségére siethessen társának, Grigoriu kint őrködött.

Dimescu bemelegkedett Popovici képviselő hálószobájába, ott azonban zajt ütött, amely felébresztette a házgazdát.

Popovici képviselő, aki herkulesi erejű ember volt, kinyitotta az ajtót, mire Dimescu, látva, hogy nem birkózhatik meg vele, rálőtt és hasba találta.

Aztán még egy lövést adott le áldozatára s ezután menekülni kezdett, mert a dörrenések felébresztették a képviselő feleségét és a szolgazemélyzetet is.

A menekülés közben aztán még Rascanu is visszalőtt, ez a golyó azonban más senkit sem talált. A rablás ilyenformán nem sikerült s közönes gyilkosság lett belőle. Dimescu mindössze egy töltőtollat harácsol, amelyet az ügyvéd-képviselő földszinti dolgozószobájának asztalán talált. Ez a töltőtoll letartóztatása pillanatában is a gyilkos gimnazistánál volt.

mulva már meg is tartják a pör főtárgyalását az ilfovi törvényszéken.

ALTALÁNOS MEGDÖBBENÉS

A hétfő esti felfedezés kormánykörökben is nagy megrökönyödést keltett. A megdöbbent közhangulat hatása alatt Anghelescu közoktatásiügyi miniszter kedden délelőtt távirati rendelkezést adott ki, amely szerint

kicsapás terhe mellett tilos a középiskolai tanulóknak moziba járniok.

A közoktatásiügyi minisztérium ugyanis a rendőrhatalóságok megállapítása alapján azt hiszi, hogy a három előkelő családból származó gimnazistát a bűnügyi filmek és a detektívregények vitték a rablás és gyilkosság útjára.

Ujra dul a háboru Paraguay és Bolivia között

Az első ütközetben a bolíviai csapatok arattak győzelmet

London, április 18

Bolivia és Paraguay között megkezdődött a fegyveres leszámolás. Londonba érkezett jelentések szerint az első véres csata már le is zajlott, egyelőre a bolívaliak fényes győzelmével. Paraguay csapatai Las Conchitas mellett kezdték meg a támadást, de visszaverték őket. A támadó csapatok óriási veszteségeket szenvedtek. A bolíviai ellentámadásban átmenő csapatok rengeteg fegyvert és foglyot zsákmányoltak. Lapaz diadalmában uszik.

A paraguayi főhadiszállás jelenti Londonnak: Gran Chaco vidékén minden csendes.

— Agyvértodulás, szívszorogás, nehéz légség, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen gyorsan megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a Ferenc József víz a makacs székzsorulás és az emésztőcsatornán át történő mérgeződések mindenféle jelenségénél — öregnek és fiatalnak — a legjobb szolgálatot teszi.

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togat-t?!

Togat millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhol dicsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togat oldja a húgysavat** és így a bakt közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ők mind Togat-t szednek most! **Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!** Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52.—. A Togat-tabletta svájci készítmény!

VILÁGPOLITIKA

Szenzációs könyv az európai fegyverkezési ipar Krőzusáról

Sir Basil Zaharoffról, Európa leggazlagabb és legtitokzatosabb férfiáról szenzációs könyv jelent meg az angol könyvpiacra. Az európai fegyverkezési ipar „szürke eminenciájáról” írt már egy rendkívül érdekes életrajzt Lewinsohn német író, akinek azonban nem állottak olyan bőséges adatok a rendelkezésére, hogy teljes pontossággal megrajzolhassa volna a titokzatos életű aggasztó profilját. A legendás Zaharoff, aki a külvilágtól teljesen félrevezetve a francia Riviérán morzsolgatta életének utolsó napjait, évtizedek óta élénken foglalkoztatja az európai polgár képzeletét. Csak annyit tudunk róla, hogy egyike a fegyverkezési ipar legnagyobb hatalmú Krőzusainak, a kinek szavára és befolyására nem egyszer hádseregek indultak meg egymás ellen.

Robert Neumann, a kiváló német író angol nyelven megjelent könyvében most felfedi a fátylat Zaharoff múltjáról, különös életéről és tevékenységéről. Hogy az életrajz teljes legyen, Neumann évekig nyomozott Európa különböző városában, átkutatva a levéltárakat, számtalan magánlevelezést, rendőrségi archívumok titkos jelentéseit és olyan hatalmas életrajzi anyagot gyűjtött össze, mellyel sikerült bevilágítania Zaharoff titokzatos halálmihegyébe. Könyvében, amely Párisban, Londonban és Newyorkban egyaránt nagy szenzációt keltett, hosszan foglalkozik Sir Basil Zaharoff származásával, amelyről eddig csak nagyon keveset tudtak életrajzírói. Akárcsak Homeros esetében. Sir Basil Zaharoffnál is hét város versengett, hogy melyiknek a szülőtte és három születési év vetélkedett a hitelességért.

Neumann sem tudja eldönteni, hogy a hét város közül tulajdonképpen melyikben ringott a fegyverkezési ipar fejedelmének bölcsője. De nem is erre helyezi a fókuszot, az azt is csak futólag írja meg, hogy Zaharoff fiatal korában tagja volt a galatai és a konstantinápolyi tüzoltóegyesületnek s egyideig mint idegenvezető tevékenykedett. Neumann ráakadt egy galatai pincérre, egy 85 éves aggasztóan, aki 1870 táján ugyanabban a gangsterbandában dolgozott, amelynek Zaharoff is tagja volt és amely az „önkéntes tüzoltóegyesület” leple alatt válogatott rablóhadjáratozat abszolválta. A banda bódítószerekkel kereskedett s a városba érkező idegeneket a kikötőnegyed gyanús kocsmáiba csalogatta, ahol azután avatott kezekkel fosztogatták az idegenek tömött erszényét. Részletesen beszámol a könyv arról is, hogyan került Zaharoff a Balkánra. Angliába s hogyan jutott konfliktusba a londoni rendőrséggel. Mindennél érdekesebb amit Neumann új adatok alapján Zaharoff politikai tevékenységéről megállapít. Megírja, hogy a fegyverkezési ipar nagy hatalmassága tulajdonképpen a háború alatt kezdte meg igazi pályafutását és gigantikus arányú fegyverszállításai révén lett a világ egyik leggazdagabb embere. Fegyverszállításokból szerzett óriási vagyont arra használta fel, hogy újabb háborúkat készítsen elő s így kelendővé tegye portékáját: a gyilkolásra szánt fegyvert. Zaharoff intrikái a mosszuli petrolummezőért megindult vetélkedésben kulmináltak. Neumann vállalkozik annak bizonyítására, hogy ugyanaz a Zaharoff, aki az angol-francia konfliktust minél jobban elmérgesíteni igyekezett, ugyanebben az időben részt vett a márka stabilizálási akciójában, egyben azonban átvette a finanszírozását a Ruhr-megszállásnak. De nemcsak a nyugateurópai színtéren dolgozott ördögi módon Zaharoff pénze, hanem a Balkánon is. Ő finanszírozta a két Balkán-háború előkészületeit.

A görög-török háború Neumann éppúgy Zaharoff számlájára írja, mint az európai politikának számos olyan komplikációját, amelyek háború veszélyt idéztek fel. Tanukkal és adatokkal bizonyítja leleplezéseit Zaharoff életrajzírója, aki megállapítja a most 84. életévben járó aggasztóan, hogy egyike a világ legveszedelmesebb kártyakeverőinek, aki még ma is ott áll a háttérben, valahányszor bizalmatlanságot és ellentétet szítanak országok és népek között.

Mi ez?! Mi ez?! Mi ez?!

Ha Brassó városa gépkocsit akarna venni, forduljon a belügyminiszterhez

Brassó, április 18.

Április 5-ről keltezte érdekes belügyminiszeri rendelet érkezett a brassói városházára. A törvény intézkedése szerint a városok és közhivatalok csak előzetes árlejtés útján eszközölhetnek bevásárlásokat, hogy így mindig a legelőnyösebb áron jussanak hozzá a vásárlandó portékához.

A belügyminiszter új rendelete, mellőzve a törvény intézkedését, utasítja Brassó tanácsát, hogy

amennyiben a város gépkocsit akarna vásárolni, ne kérjen árajánlatokat a különböző cégektől, hanem jelentse szándékát a belügyminisztériumnak, honnan majd meg fogják nevezni a céget, amelytől vásárolni kell a gépkocsit.

Érthetetlen!

Nincs itt valami tévedésről szó?

Lehetséges ez?

A belügyminiszter ajánl cégeket, árlejtés mellőzésével?

Hol vagyunk?

Piskin már megkezdették a nemzeti munkavédelemről szóló törvény végrehajtását?

Egyszerre 19 kisebbségi vasutasnak mondták fel minden indokolás nélkül. A legjobb munkaerők és soha büntetve nem voltak ezek az éhhalálra ítélt kisebbségi vasutasok

Piski, április 18.

A nemzeti munkavédelemről szóló híres törvényjavaslatot még csak zugatják, gyakorlatilag azonban, — legalábbis a vasutnál, — már megkezdődött a végrehajtása is. A kisebbségi vasutasok örök veszedelme, a román nyelvizsga és ennek következményei már hónapokkal ezelőtt kísértani kezdett. A kérések, közbenjárások, sőt könyörgések, ebben az ügyben hoztak valami eredményt. A nyelvizsga sikeretelensége miatt elbocsátásra ítélt kisebbségi vasutasok kegyelmet kaptak május 15-ig. Nem vonták vissza az elbocsátási végzést, csak meghosszabbították a munkalehetőséget május 15-ig, talán azért, hogy jobban megkínózzák őket, hogy több idejük legyen a nyugtalanságra, kételkedésre, idegölő tépelődésre.

A piski vasuti műhelyekben 5 magyar vasutas került ebbe a helyzetbe: Gócz Imre 21 éves szolgálattal, a hat gvermekes Káder József 22 éves szolgálattal, Török Sándor 18 éves szolgálattal, Székely Sándor 15 éves szolgálattal, Varga József 11 éves szolgálattal.

A nyelvizsga áldozatainak adott kegyetlen kegyelem azonban csak porhintés lehetett. Kemény árat kér érte a vasuti vezérigazgatóság.

Öt ember ideiglenes megtartásáért egyszerre újabb 19 ember kapott felmondást április 14-én.

Egyszerre 19 több mint 10 évi szolgálattal rendelkező, javarészt családok magyar ember kerül utcára a piski vasuti műhelyekből, hogy még a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmaztatása előtt betéjesedjék az, amit a román hazafias türelmetlenség követel. Ime a névsor: Kránitz Árpád, Havalec János, Hoffman Ferenc, Hugyecz László, Körösi L., Körösi J., Nagy Gyula, Nagy Kálmán, Sropp András, Polgár G., Fekete József, Gaál Gyula, Tokos Sándor, Kádár József, Rusz Sándor, Magyar Imre, Voots Gyula, Telegdy Kálmán.

A felmondás kiképzésével egyidejűleg ennek a 19 embernek az igazolványát is elszedték. És a 19 ember közül egyetlen egy sincs, aki büntetve lett volna, valamennyien a legjobb munkaerőkhöz tartoznak s Telegdyt kivéve, aki most vonult be katonának, mindegyik szolgálati ideje meghaladja a 10 évet.

A felmondások természetesen minden indokolás nélkül történtek. A megijedt és elkeseredett emberek most a dévai munkakamaránál keresnek védelmet.

Kiutasítják-e Trockijt Franciaország területéről

A jobboldali lapok háborognak, a hatóságok azonban eddig még nem tettek semmi intézkedést — Az orosz száműzött hétfőn reggel elhagyta a barbizoni villát, de este újra visszatért

Páris, április 18.

Trockij barbizoni tartózkodásának az ügye még mindig nagy izgalomban tartja Páris. A lapok tudósítói felkeresték Chautemps volt belügyminisztert, aki Trockijnak annak idején tartózkodási engedélyt adott és nyilatkozatot kértek tőle. Chautemps nyilatkozatából az derül ki, hogy a belügyminisztériumnak igenis volt tudomása Trockij franciaországi letelepedéséről, amennyiben nem kifogásolta azt, hogy az orosz menekült egészségügyi okokból elhagyja Korzika szigetét.

Chautemps kijelentette, hogy Trockij annak idején egészségügyi okokból kérte, hogy Franciaország belsejébe költözhessen. Beadványában azt fejtette, hogy a korzikai levegő és általában az ottani nedves éghajlat veszedelmes legyöngült szerzetére. A belügyminisztérium akkor engedélyt adott neki arra, hogy saját vesélyére elhagyja Korzikát. Egyideig a hatóságok azután is figyelték még Trockij viselkedését, de semmi gyanúsat nem tapasztaltak s így az ellenőrzés idővel megszűnt. Arról természetesen Chautemps nem tudott semmit, hogy a nagy orosz menekült éppen Páris közelében helyezkedett el.

A francia sajtó egyrésze erőlyes intézkedéseket követel. A Matin kötelességévé teszi a kormánynak, hogy a történetek után utasítsa ki Trockijt, aki visszaélt a vendégjoggal. Az Echo de Paris szerint már igazán csak az hiányzott, hogy Troc-

kij megjelenjék Páris utcáin a kommunista élén. Néhány lap arról tud, hogy Trockij kiutasítása most már befejezett ténynek tekinthető. A dolog minisztertanács elé kerül s ezen a minisztertanácson föltétlenül meghozzák a kiutasítási végzést.

A legfrissebb jelentések szerint hétfőn reggel Trockij feleségével együtt elhagyta a barbizoni villát és ismeretlen helyre költözött. Hétfőn este viszont már az a hír terjedt el Párisban, hogy később, a délutáni órákban Trockij egy nagy szürke gépkocsin egyedül visszaérkezett a barbizoni villához s miután a hatóságoktól semmiféle tiltó intézkedés nem érkezett s az ajtó lepecsételése sem történt meg, be is hatolt a villába. Ezt a hírt a keddi reggeli jelentések azzal egészítik ki, hogy Trockij a keddre virradó egész éjszakát még a barbizoni villában töltötte s így megsemmisíthetett minden olyan iratot, amely eddigi ottani működésére vonatkozott.

Ez a feltevés természetesen új kirohásra indította a párisi lapokat. A Journal megállapítja, hogy Trockij szerepe és célkitűzése nem lehet vitás. A világhírnév dalmat készítette elő Páris mellett és igyekezett terveinek megnyerni a francia forradalmárokat is. Párisban orosz nyelven lapot adott ki és az utóbbi időben már kész szervezet dolgozott a keze alá.

A Petit Parisien felháborodva állapítja meg, hogy Trockij ugyan elhagyta a barbizoni villát, titkára és a személyzet azonban továbbra is ottmaradt.

Megnyílt a timisoara

Filip

luxuscipőgyár

fiókja:

București, Lipscani 82

Névtelen lejelentés szerint megmérgezték egy temesvári százados

Temesvár, április 18.

A temesvári hadbírószék főügyésze rendkívül rejtélyes haláleset ügyében kezdte meg a nyomozásokat. Az ügy előzményei a következők:

Călugăru Ioan kapitány, a kolozsvári VI. hadtest ügyésze, az elmúlt hét elején szülei meglátogatására Karánsebesre utazott. Néhány órával a szülői házba való megérkezése után,

göresös fájdalmak vettek erőt rajta és rövid szenvedés után, hozzátartozói rettentés megdöbbenésére, kiszenvedett. A halott kapitányt aztán annak rendje módja szerint eltemették, joggal hihette tehát mindenki, hogy a szomorú ügy befejeződött. De nem így történt.

Hétfőn a temesvári hadbírószékhez névtelen levél érkezett, amely bejelentette, hogy Călugăru kapitány nem rendes halállal halt meg, hanem büntény áldozata lett.

A névtelen levél írója, a leghatározottabban állította, hogy a kapitányt megmérgezték. A temesvári hadbírószék elrendelte a kihantolást és a szükséges teendők elvégzésével Victor Filip kapitányt bízta meg.

Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőnek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti.

Emléktáblával jelölik meg a Duca-gyilkosság színhelyét

Bukarest, április 18.

A kormány elhatározta, hogy a színiai állomás perronjának azon a helyén, ahol Ducát meggyilkolták, márvány emléktáblát állíttat fel. Az emléktábla felavatására rövidesen sor kerül.

Új párt alakult Spanyolországban

Madrid, április 18.

A spanyol belpolitikai életben szereplő pártok száma a közeljövőben megszaporodik eggyel: alakulóban van a köztársasági párt, amelynek kimondottan baloldali színezete lesz s célja az, hogy a köztársasági eszmék érdekében széleskörű propagandát folytasson.

A párt alakításában neves politikusok vesznek részt. Közöttük van például Azana volt miniszterelnök is.

MEGHÍVÓ!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁRRÉSZVÉNYTÁRSASÁG

HAROSVÁSÁRHÉLY — BRASSÓ — BUCUREȘTI

szívesen látja TAVASZI BUTORKIÁLLÍTÁSÁRA. — Számtalan interieurben kisen kapja a modern lakásbeendezés legszébb leheletét.

LEGÜJABB MODELLEK! CÉLSZERŰ ÉS STILUSOS KOMBINÁCIÓK

HIREK

Időjelenítés

A budapesti időjárás-utató intézet jelentése szerint továbbra is melegebb idő várható változó felhőzetrel s néhol zivartáros csapadékkal.

Ide löjj!

A történelem drámai fejezeteiből ismerjük azt a patetikus jelenetet, amikor az eszméiért harcoló hős odaáll fegyveres támadói elé, kigombolja, széthuzza ingét és így kiált fel elszántan:

Ide löjj, ha mersz!

Hallottuk azt is, hogy akadnak gyáva lelkek, kik nem mernek öngyilkosságot elkövetni, félnek a méregtől, a revolvertől, a víztől, hanem helyett ruhátlan testtel kiállanak éjszaka a szabad ég alá, hogy tüdőgyulladást kapjanak és az végezzzen velük biztosan.

De ami most Csikágóban történt, arra példa nem volt, — talán nem tudunk, — az emberiség történetében.

A csikágói magasvasut egyik állomásának hetvennégy éves pénztárosnője éppen üldögélt jámborul a kassza mellett, amikor hirtelen két fegyveres rabló lépett be, odaálltak a zárt pénztárfülké elé, s töltött pisztolyukat ki-
rántva, így harsogtak:

— Erressz be nyomban bennünket a pénztárfülkébe, különben meghalsz!

Az öreg pénztárosnő arcán boldog mosoly jelent meg, s áradó hangon felelt:

— Meghalok? Csakugyan. De jó lesz. Aztán így folytatta jókedvűen:

— Löjjetek, ha akartok. Én elég sokáig éltem, úgy sincs sok örömöm benne. Löjjetek le, mert ide ugyan nem teszitek be a lábatokat.

A két rablót annyira meglepte ez a váratlan felelet, hogy elkullogtak.

Ez Csikágó...

— A miniszterelnök is részt vesz a mócyomor ügyében összehívott kolozsvári értekezleten. Kolozsvárról jelentik: Szombaton a megyeházán nagyszabású megvénőnkértekezlet lesz, amelynek egyetlen tárgya a mócyvidéki nyomor kérdése. Az értekezletre Tatarescu miniszterelnök is Kolozsvárra érkezik a munkaügyi miniszterium több vezető tisztviselőjének kíséretében. Értekezlet után a miniszterelnök és kísérete kintaznak a mócyvidékre, hogy a helyszínen tanulmányozzák a segítés módozatait.

— Nagyvárad hírek: Temesvárról érkekes feljelentés érkezett a nagyváradai ügyészségre. A feljelentés szerint a múlt évben Nagyváradon meghalt Seran Avram postafőnök nem természetes halállal mult ki, hanem mérgezés áldozata lett. A postafőnök sirját fel fogják bontani s az ügyet vizsgálat tárgyává teszik.

— Matica György oskói legény állott ma a váradai törvényszék előtt azzal vádolva, hogy megölte nagyapját Anca Stéfant. A legényt felmentették, ellenben vád alá helyezték Ambroca Joant, az egyik tanut, aki a tárgyaláson zavaros vallomást tett. Kitudódott, hogy a tanu is ezer lejjel tartozott Ancának s az ügyesség gyanuja szerint ő követte el a gyilkosságot.

— Adóperceptor vizsga Kolozsváron. Tudósítónk jelenti: Hétfőn és kedden tartották meg Kolozsváron a kereskedelmi akadémia tantermeiben az erdélyi adóperceptorok vizsgáját. Vizsgára jelentkeztek 167-en, kik közül 33-an elbuktak.

— Szívhiba miatt felkötötte magát. Tudósítónk jelenti: Grünstein Albert 29 éves gyergyószentmiklósi lakos hosszabb idő óta előrehaladott szívhibájban szenvedett. A betegség állandóan gyötörte. A betegségre annyira elkeserítette a szerencsétlen embert, hogy lakásának egyik félreeső helyén felakasztotta magát. Mire hozzátartozói tettét észrevették, rég halott volt.

AZ „IDEÁL” KÁVÉ

tényleg ideális nem mulja felül öt semmilyen rivális.

D. DANIELIAN, (Str. Carol 37. Poincaré No. 1. București.) Sft. Nicolae Șelari 7.

CAPITOL

ÉS

ROXY

MOZGÓK

BUKAREST

Bemutatja a következő hatalmas filmalkotást:

A NYOMORULTAK

Főszerepben: **HARRY BAUR FLORELLE**

Kiegészítő műsor: Pathé hiradó, a legújabb divatalkotásokkal.

ABLAK

Köztudomásu, hogy az ujságok hihetetlen erőfeszítésekre képesek, hogy hírszolgálatukat javítsák és tökéletesítsék. Azt, amit azonban এখন a kolozsvári Patria produkált, az felülmúl minden eddigi lapteljesítményt. Két nappal előbb jelentette, hogy a kínáló Strohschneider kötél-táncos lezuhant. Ez aztán jólértelmezés és pontosság... Bár, mi nem vagyunk túlságosan meglepve. Az, amit román laptársaink egyszer-máskor a magyar kisebbséggel szemben produkálnak, ahhoz képest a Strohschneider kivégzése hitvány kis epizód. Távaszi szórakozás azokhoz a tömeggyilkosságokhoz képest, amiket velünk szemben és velünk kapcsolatban jelent igen gyakran a Fantázia neoi hirhedi távirati iroda.

Egymásután jelentkeznek az aradi álhirlapiró áldozatai

A minoritákat is megzsarolta a tettenért sajtóbetyár

Arad, április 18. Egyre jobban bővül Szombat Károly, a zsaroló aradi álhirlapiró bűnlísta. Most, hogy hüvörsre került, a feljelentések özöne érkezik ellene. Eddig kilencen jelentették be, hogy Szombat Károly különböző ügyekben megzsarolta őket.

A rendőrség tudomásra jutott, hogy — bár nem tett feljelentést — az aradi minoritarendháztól is 5000 lejt zsarolt a

sajtóbetyár, azért, hogy elhallgassa az ismeretes gyerektartási per körül kavargó botrányt.

A vizsgálóbíró már ki is hallgatta az ügyben az aradi minoritarendház főnökét, aki elmondotta: tényleg fizettek több ezer lejt Szombat Károlynak, hogy ne folytassa támadó cikkei.

A zsaroló álhirlapirót már átkisérték az ügyészségre.

Strohschneider szombaton este Máramarosszigeten csakugyan lezuhant a kötélről

Két bordáját betörte, de sérülései hihetőleg nem életveszélyesek. Eppen annál a mutatóválnál érte a baleset, amellyel kapcsolatban halálhírért költötték

Máramarossziget, április 18. Strohschneider Artur, a híres kötél-táncos, akinek napokkal ezelőtt a kolozsvári Patria című lap téves híradása nyomán az erdélyi magyar lapok javarésze is halálhírért költötte, szombaton este Máramarosszigeten lépett föl. A „mester” sokkal vidámabb és bátrabb volt, mint bármikor máskor, hiszen azt mondja a közmondás, hogy akinek halálhírért költik, hosszú életű lesz.

A délutáni előadás simán zajlott le, Strohschneider nyugodt és ügyes volt és igen nagy sikert ért el. Este azonban baj történt. Eppen híres számát, a kötélre való vacsorázást mutatta be, amikor a mutatóválnál használt szék hirtelen nagot roppant, majd eltört. Strohschneider elvesztette az egyensúlyát és lezuhant.

Az utolsó pillanatban egyik kezével még sikerült elkapnia a kötelet. A hatalmas számú nézőközönség ijedt feszültsége egy pillanatra felengedett, mert úgy látszott, mintha a kötél-táncos ura volna a vesz-

elmes helyzetnek. Strohschneider ugyan is higgadtan tájékozódott a kötélre s vigyázott, hogy ne tévedje el az ugrást és az alatta kifeszített hálóba essék. Az ugrás sikerült is, a kötél-táncost azonban nagy balszerencse üldözte.

A háló leszakadt és terhével együtt zuhant a földre.

Strohschneider a szerencsétlenség után az egyik közeli gyógyszerárba vitték első segélyre. A közönség között is hamar elterjedt a hír, hogy semmi nagyobb baj nem történt, a mester nyugodtan cigarettázik a gyógyszerárban. Később azonban amikor a szállodai szobájába akarták szállítani, elvesztette eszméletét. Az orvosok megállapították, hogy valószínűleg kettős bordatörést szenvedett. Külső sérülése nincs, pontos diagnózist csak a röntgenezés után lehet felvenni.

A zuhanás két emelet magasságból történt, több ezer néző előtt. Érdekes, hogy a baleset éppen annál a mutatóválnál érte, amellyel kapcsolatban az ujságok halálhírért beszámoltak.

— Nyolcméteres szakadékba zuhant a szer. Csikszeredáról jelentik: Cionca János gyergyóbékási gazda György nevű fiával koszin igyekezett haza Gyergyószentmiklósról. A Gyilkos-tó környékén egy nyolcméteres szakadékba zuhant a szék. A 16 éves Cionca-fiu azonnal szörnyethalt, míg apját súlyos sérülésekkel szállították kórházba, ahol életbenmaradásához nem sok reményt fűznek az orvosok. A sikos és hihetetlenül rosszkarban lévő út idézte elő a megrendítő kettős szerencsétlenséget.

— Másfélévi fogházból öt évi fegyház. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári tábla ma tárgyalta felsőbb fokon Pop Joan tövisi gazda gyilkossági ügyét. Pop az elmúlt év szeptemberében régi családi harag következményeképp meggyilkolta Crisan Vasile gazdálkodót. A gyulafehérvári törvényszék másfélévi fogházra ítélte. Fellebbezés folytán került az ügy a kolozsvári tábla elé. A táblai ítélet jóval súlyosabb: öt évi fegyházra emelte fel Pop büntetését.

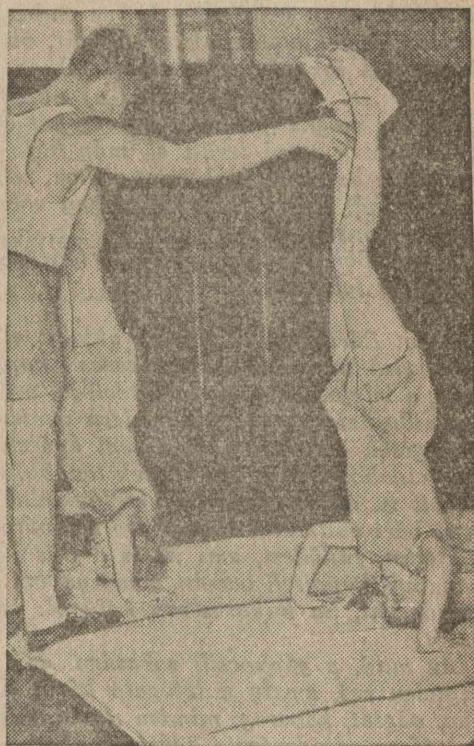
— Sepsiszentgyörgyi hírek: Kósa József magyaros lakos házában Pál György ugyan-csak magyaros lakos pár percig magára maradvra, egy szekrényből 1000 lejt lopott, majd odább állt. A tulajdonos azonnal észrevette a lopást s értesítette a csendőreket, akiknek sikerült a tolvajt lefűlelni, még mielőtt elkülthette volna a lopott pénzt. — Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeum dísztermében vasárnap este Roediger Lajos igen szép számú közönség előtt tartott élvezetes és tartalmas előadást a régi korbéli kovászai leánykérésről. Ez az előadás volt a bevezetője a múzeum igazgatósága által tervbevevett előadássorozatnak. Az így befolyt pénz a múzeum székely néprajzi osztályát gyarapítja és bővítik ki.

— 50 pengőért 50 ezer lejt bírság. Aradról jelentik: Az aradi törvényszék tárgyalási termének szolgálja ma eredménytelenül kiáltotta ki a folyosóra: — Vértés Olga!... A brassói urilány nem jelent meg a tárgyaláson, mert jelenleg Magyarországon tartózkodik. Vértés Olga néhány hónappal ezelőtt a kurtísi vá-

nál 40 pengőt és 120 lejt vallott be a valuta-vizsgálatnál. A vámtiszt átkutatta Vértés Olga táskáját és még 50 pengőt talált. Az alig valamivel több, mint ezer lejt értékű valutáért „csempészési kísérletért” a vámmhatóságok ötvenezer lejt bírsággal sújtották. Ügyvédje útján az aradi törvényszékhez fellebbezte meg a bírságot. A mai tárgyalást elnapolták.

— Sokba kerülnek a gazemberek. Az Egyesült Államok bűnözési statisztikája eddig sem közölt túlságosan megnyugtató, vagy éppen szíveritő adatokat, a legújabb kimutatás költségvetési mérlege azonban fölülmulja a legsötétebb elképzelést is. A washingtoni szenátus büntetőügyi bizottsága most tette közzé legújabb jelentését, amelyben megállapítja, hogy a múltévi bűnözés 13 milliárd 447.200.000 dollárjába kerül az Uniónak. Csalás, betörés, rablás, a megölt személyek gazdasági értéke, a törvényes megtorlás költségei, a leánykereskedelem, a kábítószer-csempészet, a banditák sarcai szerepelnek az „üzemköltség” oldalán, amely kerekén 14,5 milliárd dollárt tüntet fel. Összintén szólva, kissé sokba kerülnek odaát a gazemberek.

ÉP TESTBEN — ÉP LÉLEK

A modern testnevelők rájöttek arra, hogy az ifjuságnak előbb a fejtelején is meg kell állnia, hogy azután annál biztosabban és öntudatosabban megállhasson a talpán. Ilyen — régebben képtelennek látszó — gyakorlatokkal edzik a mai tornaiskolákban a serdülő ifjuságot.

Inkább a halál, mint az örökös veszekedés

Brassó, április 18.

Hétfőn éjszaka Malomárok 55. szám alatti lakásán felakasztotta magát Cristea Gheorghe 50 éves postatiszt. Cristea a II. számú postahivatalnál teljesített szolgálatot már évek óta. Családjában állandó kellemetlenségek voltak napirenden, melyek végül is annyira elkeserítették Cristeát, hogy a halálba menekült.

Titokzatos öngyilkosság egy nápolyi szállodában

Róma, április 18

Titokzatos öngyilkosság történt az egyik nápolyi szállodában, hétfőn délután. Minden podgyász nélkül megérkezett és szobát kért Kammander Ohtani, a római japán követés tengerészeti attaséja. Amikor szobáját megkapta, bezárkózott és felakasztotta magát. Holttestét az esti órákban a szálloda portása találta meg.

Az öngyilkos attasé semmiféle bucsulevelet nem hagyott hátra s így sejtetni sem lehet, mi lehet végzetes tettének az oka.

Háztűznéző Temesváron

Dusgazdag-e, vagy koldus a Bánság fővárosa?

Honnan jött a nyájas érdeklődő?
Nagyváradról, Marosvásárhelyről, vagy talán Szatmárról, esetleg Csíkból, a lerongyolt erdélyi fészekből, ahol 100 lej a Dárius kincse, ahol utcaszámra egyellen csődbe vagy kényszeregyezésbe nem fult üzlet sem akad? Ahol szemérmes rebege-sel 700 lejt kérnek a minden kényelemmel rendelkező, külön fürdőszobával és bejárattal ellátott butorozott szobáért, hogy aztán leengedjék hatszázra, ötszázra, vagy mit tudni milyen mélyre, ha tetszik mo-sással és reggelivel? Ahol a téli munka-nélküli összeírásnál a negyedoáros kigyó-zik feketén a „népjóléti hivatal” tehetet-len irodája előtt, talán tüntetési vagy iz-gatási célzattal, hiszen komoly segélyt ugyse kapnak? Ahol a legfáultabb ri-po-ter is kimerítette már a nyomorriportok minden színét és hangját? Ahol befagyott szírénnel, összeharapottfogú kapukkal állnak a gyárak, ahol dumpingára van a husnak és kenyérnek, hivatalnoki fizetés-nek és adóbónnak, kéjnek és kijárásnak?
Akkor szép város Temesvár, jöltáplált, fővárosiasan nagy, városrészekre osztott, tekintélyes távolságokkal, fénylő boltok-kal, kereskedőkkel, akiknek beszéde nem egyellen pityergés a „kibíthatatlan vál-ság” miatt. Ha ezeknek az inségkerületek-nek a lakója betöppan Temesvárra és a belvárosi utcáskaron megállna vagy kávé-ház ablaka mögé megbújna szociográfiát csinál az elbonuló arcok százaiból, megfi-gyeli az arcok tápláltságát, a ruhák va-saltságát vagy gyűrűlttségét, az emberek lépését és tekintetét, akkor jót lát, vagy legalábbis sokkal jobbat, mint otthon. S ha megnézi az Erzsébetváros új villane-gyedét s meghallja, hogy itt egy-két éve csak pusztá mező terült el, már tud is mindent: be jó itt, jobb mint otthon, még-is van élet, építés, látketés... vigan gobog még a Bánság szíve.

Az ember azonban jöhet történetesen Bukarest felől is.

Kelet Párisában a jámbor vidékét elő-szor, első intrádára az építkezés kapja meg, a telefonpalota felhőkarcolója, a fa-sor villafüzére, új házak modern vonalai, tömegesen emelkedve ki a régi épületek fakóságából. S még építkeznek tovább, itt is, ott is, mintha folyton költözködnék, friss bőrt váltana a város. De a fővárosi látketést, fejlődést, ami itt és csakis itt van, más képviseleti igazán, más nyugózi le az idegent, ha Bukarestben kóborol: az autót!

Az autó, a gépkocsi sokasága, ez a végtelen raj, amely a látogató körül su-han, vágat, kavarog, minden utcán, min-den téren, mindenfajta gyártmányban és színben, valamennyi elegánsan, ragyogóra mosva és lakkozza. Soffőrjeik ördögös ügyességük s bizonyára imájukba fog-lalják őket a jámbor vidékiek, akik elő-szor negyedórákat álldogálnak a Calea Victoriei és Elisabeth-bulvar sarkán, a Bratianu-téren vagy a Szent Györgyön, a míg nekibátorodnak, belipegnék a benn-szülöttek nyomán a rajzásba s ép bőrrel jutnak át a villámgyorsan fekéző, fegyel-mezetlen kormányzó soffőrök masinái kö-zött. Kijebb feköv utcákban haladsz s már-már kisvárosi csendben érzed magad, mikor a sarokról felvillan egy gépkocsi, utána még egy, még egy, még egy, kirán-dulókat hordva ringó párnákon, nagy-urakat repítve gyáraikhoz és építkezése-ikhez. Autó, autó és megint autó, motorok bugó kara, túlkölbe, dicsekedve: itt ügyek és üzletek vannak, amely után érdemes látványozott lóerők sebességével rohanni, izorakozások, tempó és élet.

S utána megérkezik az idegen a temes-vári állomásra, amely előtt rövid sorban néhány gépkocsi áll és hasztalan vár. A bukaresti gyors befutott, de senki sem hozott rajta annyi fölös pénzt, olyan sür-gős ügyet, hogy autóval váglasson utána. A sinszalagon döcögve indul befele a vil-lamos sárga Noé-barkája.

Akkor érezzük, hogy ez itt Erdély és a Bánság, a „csatolt terület”, ahol sok ezré-pel jelentkeznek a munkátlanak segélyért, a fejlődésében és egykori roppant kilátá-saiban és lehetőségeiben meg-megrekedő másodrangú országgrész, Hamupipőke, aki mégsem úgy él, olyan módon van, mint kijárna neki.

Hacsek és Sajó Temesváron

(Szin a Lloyd terrasza. Egy asztalnál Hacsek.)

Hacsek: Pincér, van maguknak Lloyd vacsorájuk?

Pincér: Igenis, Hacsek Ur!

Hacsek: Akkor hozzon nekem egy li-monádét, cukor nélkül. Azt hoztam Pest-ről, ott olcsóbb.

Pincér: Igenis!

(A ballenéken, a Börze-utca felől fel-merül Sajó.)

Hacsek: Az istenfáját magának! Mit keres itt! Maga elől menekültem Temes-várra!

Sajó leül. (Érzelmesen): Maga után jöttem.

Hacsek: A vonatam mögött szaladt?

Sajó: Maga marha! Nem gyalog jöttem, hanem a következő vonattal!

Hacsek: Na és hogy tetszik Temesvár?

Sajó: Szép, szép, csak az a Börze—Tel-bisz—Duca-ut bántja a szememet.

Hacsek: Hát azt nem még Jenő főher-ceg tépette fel, hogy a törökök ne tudja-nak a legrövidebb uton az állomásról a belvárosba hatolni?

Sajó: Maga szerencsétlen! Egykor ott rendes agyagos gyalogjáró út volt, vas-uti sinnél!

Hacsek: Egykor? Én félháromkor jár-tam arra s akkor már fel volt szakítva az egész.

Sajó: Maga hülye! Tavaly a tekintetes városi tanács szedette fel a kövezetet,

hogy kicseréljék!

Hacsek: Na és kicserélték?

Sajó: Ki hát!

Hacsek: A kövezetet?

Sajó: A tanácsot!

Hacsek: Miért nem a kövezetet?

Sajó: Hacsek, magára csodálatos hatás-sal van ez a város. Életében először kér-dez okosat. Dehát értse meg ember, most itt új tanács van, az mindent rend-behoz, vagy legalább is megigéri. Most hamarosan megcsinálják ezt a szép su-gárutat. Csak azon kellett gondolkodni, egy-két évig, hogy a keramit a legkémé-nyebb utcaövezet, vagy az aszfalt, vagy a gránit.

Hacsek: Na és melyik a legkéményebb?

Sajó: Az attól függ.

Hacsek: Mitől?

Sajó: Hogy melyik párt van kormá-nyon, maga tadjankó!

Hacsek: Most értem. Hát ha a Duca-utat kikövezik, akkor még csak azt vár-juk meg, hogy a Liget-uton befejezzék a szépművészeti főiskolát és hazamegyünk Pestre.

Sajó: Maga azt meg akarja várni?

Hacsek: Hát hogyné! Két éve építik, ráhúztak négy emeletet, meg valami tető-félét is, most csak befejezik hamarosan?

Sajó (összecsapja a kezét): Hacsek, maga Temesváron butult meg igazán! Ek-kora ostobaságok Pesten sose jutottak az eszébe!

Temesvár fogyókurát tart

Nem a nők, szó sincs róla. A csontvázgörlők amugyis kimentek a divatból s a temesvári korzón szép számmal örendeztetik meg a szemet a legmodernebb, ki-sportolt és „pollschlank” alakok. Hanem:

a márciusi anyakönyvi-hivatali kimutatás szerint, a születések és halálozások számát tekintelbe véve, a város lakossága havonta fogyatkozik: januárban 29, fe-bruárban 28 lélekkel. Minden hónapban husz-harminccal kevesebben kapkodunk a kenyér után. Ugy látszik, a város konzervatív lelke megszöklelte a Malthus-féle né-pesedési tant, amely szerint a föld lakossága mértani arányban szaporodik, míg az élelmiszerek és javak csak számtani arányban s ebből az aránytalanságból nő ki a nyomor. Az elmélet ugyan régen kikopott a komoly közgazdaságból, de mintha Temesvár ösztönszerűen visszatért volna hozzá s egy védekező gesztussal leponta a malthusianizmus következtetését: kevesebb embert!

Gyorsan papírt és ceruzát elő és számítsunk: 4—500 év alatt egyetlen munka-nélküli se lesz Temesváron. Aki bevárhatja, várja be.

Felvétel madártávlatból egy temesvári gyülestről

Én vagyok a Bánság legtisztább kezű politikusa
Bocu Szevér: Nem vagyok antiszemita, de a zsidók ne avatkozzanak a mi ügyeinkbe

A falusi ritkán lát autót, a városi rit-kán lát falusit, különösen tömegben, tün-tetve. Istenáldotta találmány ez a politi-ka hogy összehozza várost és falut. A politikus urak autókön leereszkednek a faluhoz és ha szükség van rá, mozgósít-ják a városba a népet is.

A riporter éveken át fásultan és meg-döbbenve figyeli ezeket a parasztyüle-seket. Ezek a tömegek, amelyek felvo-nulnak városi gyülestermekbe, terekre emlékeztetve a várost mostohatestvére-re, aki többet robotol és mégis rosszabbul él — ezek a tömegek ma Maniúrt vonul-nak fel, holnap Lupu mellett, holnapután Goga zászlójával, negyednap Averescu lobogója alatt és így tovább. Százezer számra vonultak el nemrégiben a fővá-roshon éljenezve Vajda előtt, majd nem-sokára a liberálisoknak adták szavazataik többségét. Eljeneznek, muzsikálnak, es-tére hazamegynek, állítólag napidíjért, egy kis harapnivalóért, állítólag tiszta lelkesedéssel, mindegy: ők csak jönnek, örökre fásultan és örökre lelkesen, gyer-mekes bizalmuk az urakban kifogyhatat-lan és megadással veszik tudomásul, hogy évről-évre új megváltót kapnak, zakóban, széles gesztusokkal és nagy ígéretekkel.

Miközben a falu egyre mélyebben sü-lyed a nyomorba.

A napokban Bocu Szevéért, a Bánság egyik legrégebbi román politikusaért mo-zgósítottak falusi csoportokat a Bánság-ban. A nagy nap verses cédula osztogatá-sával kezdődött: Idézünk néhány részle-tet hazánk koszos költőjének soraiból: „Rajta testvérek, gyűljünk körbe, Bo-cu Szevérről az élünkön... csak ő nem fe-lejtett el minket soha, a régi és nagy idők embere... de most gyűlölet és hazu-gások terpesz ednek... férgek áskálódna-ellen... örültek az országban az összes ellenségek... a magyarok felkiáltottak: im vége a mi régi ellenségünknek...”

Amiből nyilvánvaló, hogy a nemeztipa-rasztpárti bánsági csoportjában szakado-zik valami, Ósanyáink panaszkodnak gyakorta, hogy nem gyártják már azokat a jó békebeli vásznakát és posztókat, a melyek eltartanak 30 évig is. Uglátszik, a mai pártok is ilyen rossz posztók, sza-kadoznak lépten-nyomon.

A Dóm-téren már nyüzsg a torzsaalko-dó urak védelmében mozgósított nép. Bo-cu hívei szerint ezren, vagy éppen több ezren, míg az „áskálódók” szerint csak néhány tucat napidíjas kortes. A döntést bizzuk a történelemre.

— Mi történni itt, atyafi?

A megszólított gyanakodva néz az ér-deklődőre. Micsoda kétes alak, aki azt se tudja, milyen nagy nap a mai? Majd fel-mon-dja a leckét:

— Összegyűltünk, Bocu Szevérral az élünkön.

Közben azok a bizonyos intrikusok el-lenröpiratokat terjesztenek. A Bocu-isták fejcsóválva olvassák:

„Vajda Sándor, pártunk erdélyi vezére, Mihálache pártelnökünkkel egyetértve, betiltotta a mai gyűlés megtartását...”

A sátn céduláját széttepiék s közben bizonyos, kevésbé jámbor óhajtasok hangzanak el, közvetlen kapcsolatban az ellenpártiak legközelebbi rokonságával.

Az ellenröpiratok azonban nem akadá-lyozhatják meg, hogy a tömeg fenéig ne üritse a lelkesedés poharát. Ha már jön az ünnepelt is, a csoportok összeverőd-nek, kommandíroznak a lelkesedés ör-mesterei és harsog az éljen. A kapu előtt Bocu Szevér vállakra száll és a szürke zakkó és a cvikar lassan beuszik a fejek felett a kapuboltozat alá.

Bocu Szevér beszél. Önmagáról.

— Sosem volt bűnügyem és nem is le-het... mikor felelősségre vontak, tiszta kezekkel kerültem ki az ügyből...

— Én vagyok a Bánság legtisztább ke-

zű politikusa...

— Nem vagyok antiszemita, de nem akarom, hogy szemítsék beleavatkozzanak a mi ügyeinkbe...

— Tisztelekű földműveseket kívánok munkatársaknak...

— Nem türhetem, hogy személyi érde-keket állítsanak a pártérdek elé...

— Indítványozom Brudariu Baran dr., Pascu dr., Nicolae dr., Jancu dr. és Ilescu tanár kizárását a pártból...

A gyűlés lefolyik, beszélnek teremben és erkélyen, elharsogják a kötelező szá-mu éljeneket. Majd megindul a menet a főuton és főtéren át. A kávéházakban fel-riadnak: itt a nép!

Valóban itt a nép, de nem a félelmetes áradat, amiről politikusok deklamálni szoktak, nem az „izmos, de garázda fio-kó”, akinek rémképét maradi államból csek elénk szokták festeni. Már számra is csekélyke, lehet ugyan, hogy egyrésztük elszóródott a konyhákban, ahol egy kis pürköltet-borocskát eregetnek le a nagy felbuzdulásra. A gyalogjárón menetelnek a politikusok zakóban, a kocsiuton tódul utánuk a nép darócban, hűséges rikkan-tásokkal, zászlókkal és zenével. A nagy nap végéhez közeledik, a városban hírek kelnek szárnyra:

— Megmutattuk, hogy a Bánság népe kitart Bocu Szevér mellett...

— Baran dr., Brudariu és társai előre törvénytelennek jelentették ki a gyű-lést... sok pénzükbe kerülhetett ez a ki-cécó... majd megrendszabályozza őket Vajda...

A nép pedig, betöltve szerepét, estére hazatér a faluba. Mig újból szükség nem lesz rá, nem is mutatkozik a huncut vá-roshon.

Igy szokta meg a politizálást sok száz év óta.

Temesvár szerencsét próbál

— Csak kétezer egész sorsjegyet az előző osztálysorsjáték öt osztálya alatt?

Mátrai Dező bankigazgató, egyik temesvári főeljárító intézet vezetője, megismétli a meg-lepő, de hiteles számadatot. Kétezer sorsjegy, nyolcadokban tizenhatezer. Ennyien bízták Te-mesváron és az egész Bánságban sorsukat a szerencsekerékre.

Azt hiáné az ember, hogy a nagy romlás ide-jén mindenké sorsjegy után kapkod, hiszen lát-szik olyan reális tüzet, mint akármí manap-ság...

— A temesváriaknak nincs kedvük, vagy bi-zalmuk a játékhöz?

— Dehogyné! A legelső osztálysorsjátéknál csak ezer kelt el, a másodiknál már kétezer, de azóta nagyjából változatlan a szám. A nye-remények közül jutott ide egy 250, egy 200 és két 100 ezres. Csupa kisember kapta — egy-tönkrement ember kisleánya, egy írodakisas-zsony, stb., — de a vevők is nagyobb részt azok. Nyolcvan százalékban nyolcadokban kelnek el a sorsjegyek. S azt sem mondhatni, hogy Er-délynek nem lenne szerencséje: Kolozsvárra, Marosvásárhelyre, Medgyesre, Pankotára mil-liós nyeremények is jutottak. A főbaj azonban, országgrészre, hogy a legjobb sorsjegyvívő ré-teg, — nyugdíjasok, köztisztviselők, — nem tudnak venni. Nem kapják pontosan az amugy is kicsi nyugdíjat.

A részletes információkból azután kirajzoló-dik kicsinyben Temesvár képe. A százezer városban s hozzá a vidéken, összesen csak ti-zenhatezer ember kockáztatja meg a szeren-csét. Tulnyomórészt a kispolgárság: a város tulnyomó részét kitevő munkásságnak nincs pénze rá, a vagyonos osztály pedig nyilván ugy véli, hogy biztosabb üzletek is akadnak még. Fővevőként marad az elszegényedő kö-zéposztály.

Kétezer egész sorsjegy, 16 ezer kisegyzis-tencia utolsó szalmaszála: ez a „kincses” Bán-ság, fővárosával együtt, anno 1934.

Református Nőegylet

Kiss Károlyné, Kiss Károly városi főmérnök felesége, a Nőegylet fáradhatatlanul dolgoz-einöknője. Az egyesület áldásos és nagyszabá-su jótékonytárgyakat gyűjt. A szegények és betegek látogatása, támogatása állandóan fo-lyik. Az egyesületi élet izen élénk.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az iparosparlament
részletes lefolyása

Egységes felvonulás a munkakamarák ellen

Autonómiát az ipartestületek részére

Adókedvezményt a megnyomorított iparosságnak

Kolozsvár, április 18.

Röviden már beszámoltunk a nagy iparos parlamentről. Most kiegészítésként közöljük a részletes jelentést.

A korábban Aradon működő Ipartestületi Szövetség kezdeményezésére Erdély és Bánát kisiparosai, illetőleg az egyes városok ipartestületeinek kiküldöttei, vasárnap délelőtti 10 órakor a kolozsvári ipartestület nagytermében egyfontosságú kongresszust tartottak, amelyen a kisiparosság legégetőbb problémáival foglalkoztak. Az egyes kiküldöttek közül a kongresszuson az iparügyi miniszter képviselője Viciu vezérfelügyelő, a vármezei prefektúra részéről Fedor dr., a kolozsvári pénzügyigazgatóság részéről Moldovan, Dragan kolozsvári polgármester képviselőjében Nistor Virgil dr., a város alpolgármestere, valamint Samoilă szenátor, a Romániai Kézműiparosok

Országos Szövetségének elnöke (Bukarest) is megjelent.

A tulajdonképpeni program letárgyalása előtt a különböző ipartestületek megjelent képviselői tolmácsolták az egyes városok kisiparosságának üdvözlését, majd Chirila munkügyi inspektor emelkedik szólásra, aki elmondja, hogy már 15 éve foglalkozik a kisiparosság sérelmeivel és így azokat töviről-hegyire ismeri. Kijelenti, hogy a kongresszus összehívását szükségesnek tartotta és egyben sikeres munkát kíván.

Chirila bevezető szavai után Samoilă szenátor tart rövid beszédet:

— Ne ringassák magukat olyan illúziókban, — mondotta, — hogy a szakmájukban gyökeretvert sérelmek orvoslására bárki is segítségre számít. Önöknek kell ezeket a sérelmeket orvosolni, ennek érdekében viszont országos

szervezettségre van szükség. Egészen más az, ha a parlamentben valaki az egész ország egyetemleges iparossága nevében emel szót, mintha csak egy város nevében beszélne. Miután szervezettségüket országosan kiépítik, a mindenkor kormányt mindig eredményesen kényszeríthetik arra, hogy a szakmai sérelmeket orvosolja.

Moskovits Izidor (Arad) elmondja, hogy a Kolozsváron lezajló iparos kongresszus megtartását az aradi Ipartestületi Szövetség kezdeményezte, majd felkéri a jelenlévő hatósági személyiségeket, hogy az elhangzott sérelmeket illetékes helyen ismertessék.

Ezután Moldovan Anton, a kolozsvári ipartestület elnöke, néhány szóval megnyitja a kongresszust, majd az uralkodónak, a munkügyi és kereskedelmi miniszternek szánt üdvözlő táviratokat olvassa fel, amelyeket a jelenlévők felállással hallgatnak végig.

A munkakamarák ellen

A napirend első pontjaként az ipartestület és a munkakamarák kérdésének helyzete szerepel, amelyet Gajó temesvári kiküldött ismertett. Üldözésből kiviláglik, hogy a munkakamarák az amugyis súlyos terhek alatt nyögő kisiparosságnak ártalmára vannak. Teljesen indokolatlanul szabadították rájuk ezeket a felesleges intézményeket. Ajánlja, hogy mentesítsék a kisiparosságot a munkakamarától, hiszen évtizedeken át működtek ipartestületek, amelyek a munkakamarák jelenlegi munkáját az iparosság általános megelégedésére végezték. Erőteljesen, hogy miért szabadították ezt az intézményt a kisiparosságra, amelyet megaláz a munkások előtt, mert amíg a kérdéses intézményt a kisiparosság keservesen megkeresett parasaitól tartják fenn, addig a vezetésükben csak egyharmad részben jutottak képviselőnek. Kéri, hogy fogadják el javaslatát, amely szerint az ipartestületeknek a kilátásba helyezett kézműipari kamarák megalakulásáig is adják vissza régi hatáskörüket és szabaddá válik a kisiparosságot átmenetileg is a munkakamara igája alól.

Gajó javaslatához Samoilă szenátor is szót fűz:

— Ugy látom, — mondja, — hogy a munkakamarák létesítésénél az iparossággal szemben nem jártak el kellő bizalommal, amennyiben azokba olyanokat is osztottak, akik a kisiparosokkal semmiféle vonatkozásban nem állnak. Egyesek azzal vádolták az ipartestületeket, hogy hatáskörüket azért kellett kisebbiteni, mert politizáltak. Nem igaz! Ez az intézmény az iparosoké volt és mindenkor azoknak politikamentes érdekeit szolgálta. Az iparosság ügyeit különben csak iparosok vezethetik. Bessarába és Bukovina ipartestületeit, amelyek a bukaresti központhoz tartoznak, már beszervezték, eredményt azonban nem igen érhetnek el, mert több tekintélyük lenne, ha Erdély és Bánát kisiparosai is a szövetséghez tartoznának. A kereskedelmi és iparkamarák nem szolgálhatták megfelelően az iparosságot, amely csak 20 százalékos jutott bennük képviselőnek. Összel remélhetőleg megalakulnak a kézműipari kamarák, amelyek nem lesznek munkakamarai függelékek és így betöltik majd hivatásukat. Kérem a kongresszust, hogy határozzák el végre, mit akarnak, iparkamarát-e, munkakamarát-e, avagy kézműiparkamarát, mert egységes mozgalom beindításához egységes akarat is szükséges.

Samoilă szenátor felszólalása nyomán ismét Gajó temesvári küldött beszél:

— Az ügyvédeknek, orvosoknak és kereskedőknek külön kamarák lehetnek, mi viszont, akik a népesebb osztályt alkotjuk, csak függelékként vagyunk egy másik kamarának a tagjai. Elvárjuk, hogy kérelmeink számára nyitott legyen a meghallgatásra találjanak és külön kamaránk legyen.

Lévai Mihály, Szatmár, Nagybánya és Máramarosig ipartestületeinek képviselőjében szólal fel:

— Minden kamarának ellene vagyok. Ha az elmúlt évekre visszafelé tekintek, úgy emlékszem,

hogy az iparosság kamarák nélkül is boldogult. Amennyiben számunkra mindenképpen központot akarnak létesíteni, legyen, de a jelenlévők közül válasszanak vezetőséget.

Drágus István (Nagyvárad) felszólalása következik:

— Méltóság teljes munkát szeretnék. A kormány a zúgó munkásság lecsökkentésére létesítette a munkakamarákat, amelyeket azonban mi tartunk fenn. A gyáriparosok érdekből varrták nyakunkba ezt az intézményt, hogy munkáissal szemben szolgai nivóra süllyesszenek. Ha a kormány a munkakamarát fenn akarja tartani, tartsa fenn, de nélkülünk. Isten után az ipar következik (kirobbanó taps). A mely csupa szépet és jót teremt. Az iparosság megérdemli tehát, hogy ennek megfelelően bánjanak vele. (Viharos tetszés.) Autonómiát követelünk az ipartestületek részére, hogy saját ügyeinket saját belátásunk szerint intézhessük!!!

A kongresszus résztvevői ezután a Moldovan elnök indítványára a Gajó temesvári küldött által előterjesztett javaslatot egyhangulag elfogadta.

A kérdéshez Samoilă szenátor szól még hozzá, aki elmondja, hogy a vezetés alatt álló kézműipari szövetség komolyan foglalkozik a

Sérelmek! Sérelmek!

Hosszas vita után megadják a szót Fărcaș-nak, aki magas beszédben vázolja a kolozsvári iparosság sérelmeit, majd a kamarák kérdésére tér:

— A munkakamara nyílgát már bécsi iparoskoromban is a hátamon éreztem. Nálunk is ausztriai mintára csináltak mindent.

Samoilă szenátor:

— Ha nem tudná, Fărcaș ur, — mondotta Samoilă, — úgy tudja meg, hogy minden, amit tettem és teszek, a kisiparosság érdekében történik. Különböző vagyok én olyan jó szónok és van olyan svádám, hogy akkor is szenátor lennék, ha történetesen politikai pályán működtem volna. A helyzet azonban az, hogy az iparosságot mindig politikamentesen és nemzeti-ségre való tekintet nélkül képviseltem. (Nagy tetszés.) Egyébként se higgye, hogy olyan könnyű abban a szenátori székhelyben ülni... Helyet kell állni nagyon, hogy az ember benne maradhasson!

Ezután kijelenti, hogy Balogh javaslatát elfogadja, azzal a módosítással, hogy a főnökök csak tetszés szerint lehessenek a betegséggel tagjai és amennyiben munkaképtelenné válnának, úgy segélyezték őket.

A tárgysorozat harmadik pontjaként a kontárkérdés (az iparigazolvány nélkül dolgozó ügye) szerepel, amelyet Moskovits Izidor (Arad) ismertet:

— Ne csak a kontárokat, — mondja beszéde végén, — hanem a velük dolgozókat is büntessék, sőt azokat kétszeresen!

Taufel, dévai kiküldött, közbeszól: — Ne kétszeresen, hanem tízszeresen, hiszen tudato-

kisiparosok érdekeivel. Ennek igazolására néhány részletet olvas fel a létesítendő kézműipari kamarák alapszabályzatából, amelyet előrelátóan már el is készítették.

A napirend második pontjaként Balogh nagyváradi küldött a társadalombiztosítás megreformálásáról beszél, majd Carpenes (Szászváros) a javaslat kiegészítéséért egy általuk készített tervezetet olvas fel.

Lux (Sepsiszentgyörgy) és Lengyel Károly (Gyergyószentmiklós) ugyanehhez a kérdéshez szólnak.

Jon Jordache, a brassói ipartestület üdvözlését tolmácsolja, majd a parlamenti elfoglaltsága miatt távolmaradó Szabó Béni képviselőt, a brassói ipartestület elnökét menti ki. Kijelenti, hogy a kézműipari kamarát a brassóiak kívánsága szerint is sürgősen ki kell verekedni, annál is inkább, mert az ottani kisiparosság a kérdéssel már 15 éve foglalkozik.

Jordache felszólalása után történik a kongresszus egyetlen incidense, amennyiben Moldovan elnök a beszélni kívánó Fărcaș Andrei kolozsvári színmestertől a szót megtagadja azzal, hogy a jelen kongresszuson csak kiküldöttek szólhatnak fel.

Hangok a hallgatóságból: — Hallgassák meg, nekünk is van jogunk beszélni.

san az iparral rendelkezők ellen törnek!!

Ghișă Solronie (Kolozsvár) védelmébe veszi a kontárokat. El tudja képzelni azt a helyzetet, amelyben a munkából kiesett munkások vergődnek, akik azért kontárkodnak, hogy családjukat az éhhaláltól megmentsék.

A kongresszus negyedik tárgypontjaként

Ha náthaláz uralkodik

Állandóan ki van téve a fertőzés veszélyének, akár elucára megy ki, akár bárhol találkozik emberekkel. Tenát legyen óvatos, fertőző lenitae légzőszerveit Panflavin-pasztillákkal, mert a náthaláznak gyakran igen súlyos következményei vannak.

Panflavin
pasztillák

BAYER

„Adó, konverzió és az iparosok általános helyzete” címen Blaga Aurél dr. kolozsvári ügyvéd, ipartestületi jogtanácsos tart beszámolót:

— A válság következtében a kisiparosok adóikat csak ügyel-bajjal fizették, később azonban e fajta kötelezettségeiknek nem tudtak eleget tenni és ezért késedelmi kamatokat róttak ki rájuk. Így éppenséggel nem tudnak fizetni!! Kérem az adó 50 százalékos enyhítését, a fennmaradó 50 százalékot pedig 5 év alatt részletekben fizessék. Kérem a fényüzési, forgalmi- és telepadó teljes eltörlését, különösen azoknak, akik a munkakamara fizetőtagjai, továbbá az egyenlő adózási rendszer bevezetését. Az új konverziós törvény módosítását, olyanformán kérem, hogy az abból származó előnyt a kisiparosokra is kiterjesszék.

Blaga dr. után ujjonnan Samoilă szenátor kér szót:

— Szükségesnek látom és szándékomban van, hogy a kisiparosság helyzetét megvédésének érdekében Bukarestben újabb kongresszust hívjunk egybe, mert úgy látom, hogy sikeres munka csak szervezettség útján lehetséges. Amíg az összes iparosok nincsenek egy táborban, addig az eredmény is bizonytalan!

Szavazásra kerül az elhangzott javaslat, amit el is fogdnak.

Moskovits Izidor (Arad) nem osztja Samoilă szenátor nézetét, hogy az ipartestület központját Bukarestbe helyezzék, mert annak ott a helye, ahol az iparosság a legnagyobb számmal él. Indítványozza, hogy a kolozsvári ipartestület vegye a kezébe az ügyet és a fuzió tárgyalások megkezdésének érdekében lépjen érintkezésbe az „Uniunea Meseriașilor”-ral. Ha később jónak látják, hogy a központi székhelyet Kolozsváron létesítsék, úgy legyen Kolozsváron.

Balogh (Nagyvárad) szintén hozzájárul ahhoz, hogy az országos ipartestület központja Kolozsváron legyen. Nincs ellene, hogy bukaresti székhellyel külön központi szervezetet létesítsenek, amely a régi városokat olvassza magába. Elvárja viszont, hogy az erdélyi és a bukaresti központ állandó érintkezést tartson fenn és szorosan együtt munkálkodjék.

A tárgysorozat utolsó pontjának elfogadása után a jelenlévők megállapodtak abban, hogy a közeljövőben tartandó országos kongresszust, amelybe a Regát városait is bekapcsolják, a kolozsvári ipartestület szervezze meg. A kongresszus színhelye a jelenlegi tervek szerint valószínűleg Bukarestben lesz.

A népes kongresszus, amely Samoilă szenátor szavaival nyert befejezést, délután fél 4 órakor ért véget.

(nt.)

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS
GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélhajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancólia és gyászállapotok lélektana. — A halálosztón. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kézu-u. 56-58

Kartellre készül az üvegipar

Marosvásárhely, április 18.

Értesüléseink szerint az üvegiparban terjedt el a napokban annak a híre, hogy az üvegárak egységesítésének céljából üvegkartellit hozzanak létre a nagy üveggyárak között. A szövetségbe a jelenleg Romániában dolgozó 14 üveggyár tömörülne. Öt ablaküveggyár és kilenc más üveggyár kíván közös álláspontot elfoglalni az egyezkedés alkalmával az üvegárakat illetően.

Az üveggyárak egyezkedési, illetőleg szervezkedési tárgyalásai, mint hírlík — már előrehaladott stádiumban vannak — és nemsokára létrejön a megegyezés köztük. A szervezkedés hírére természetesen érthető megdöbbenéssel veszi a fogyasztókörzés, amelynek a kartellekkel szemben igen kellemetlen tapasztalatai vannak...

A közgazdaság hírei

NAGYON GYENGE A TERMÉSKILÁTÁS AZ ÉRMELLEKEN A ROSSZ IDŐJÁRÁS MIATT

Az érmelléki gazdákat valósággal kétvégebejt az idő mostohasága. Ősszel alig volt idő a vetésre, folyton esett az eső és nagyon sokan vannak, akik nem tudták elvetni a megszokott mennyiséget. Most pedig még az egész tavaszi idény alatt nem esett egy szem eső sem. Valóságos szárazság van, minden elszárad, a földek meg vannak repedezve. Hiába vetnek, eső nélkül, nem kel ki a mag és nem tud fejlődni semmi sem. Azonkívül az ősszel olyan rossz minőségű volt a kukoricatermés, hogy a gazdák nem merik elvetni. A próbavetés nagyon rossz eredménnyel járt. Jogosan féltek attól, hogy a kukorica nem fog kikelni. Ugyahogy az érmelléki gazdák kénytelenek más vidékekről beszerezni a vetőmag szükségleteiket. A hetek óta tartó ugynevezett száraz meleget napok óta hűvös, szeles, őszi időjárás váltotta fel, ez pedig a szőlős gazdáknak is kellemetlen, mivel a szőlőnek, gyümölcsfáknak most már árt a hideg. Igazán szomorú a helyzet.

CSEHSZLOVAKIA NEM IMPORTÁL EZÉVBEN BUZAT?

(Prága) A csehszlovákiai fogyasztási és lámpagazdálkodási buzakészletek alakulásából illetékes körök arra következtetnek, hogy ezévből meg tudják valósítani a búzára az önellátás kérdését. A buzakészletek az új aratásig elegendőnek mutatkoznak. Ha a fogyasztás továbbra is az eddigiek szerint alakul, akkor a támogatási akció készleteiben felesleg fog mutatkozni. Minthogy a számítások szerint az új termés a buzaszükségletet legalább október végéig fedezi, ezévből aligha lesz szükség buzabevitelre.

GÖRÖGORSZÁG AMERIKÁBAN VÁSÁROL GABONÁT

(Athén). A görög kormány megállapodásról tárgyal az amerikai kormánnyal, amelynek alapján Görögország teljes buzabeviteli szükségletét, — mintegy 500 ezer tonnát, az Egyesült Államokban vásárolja meg. Az üzletet kompenzációs alapon akarják lebonyolítani, amennyiben Görögország a buza átvétele ellenében az Egyesült Államokban a dohány- és borbevitelnél kapna különös engedményeket. Ha a szerződés tényleg létrejön, azt jelenti, hogy Görögország agrárpolitikájában változást akar keresztülvinni.

JUGOSZLAVIA DOHÁNYKIVITELE 1933-ban

(Belgrád) Jugoszlávia az elmúlt évben 4.26 millió dinár kg. dohányt exportált 4.26 millió kg. dohányt exportált millió dinár volt a kivitel értéke, csak hogy a múltévben jóval kevesebb és rosszabb minőségű dohány termelt, mint 1932-ben és így alig maradt exportfeleslege. Főként az „Orient” néven forgalomba kerülő barna, vékonyzálu dőlserbiai aranydohányt vitték ki. A legnagyobb vásárló Franciaország, Belgium, Hollandia, Németország és Egyiptom volt.

ARUK KINAI MEGJELÖLÉSE

A kínai kormány — mint arról annak idején megemlékeztünk — oly rendelkezést adott ki, hogy ezévi január 1-től Kínába bevitelre kerülő árucikkeknek a származási ország nevét is fel kell tüntetni. Kíváncsok, hogy a megjelölés lehetőleg kínai betűkkel történjen. Ha a származási ország megjelölése kínai betűk helyett az illető ország nyelvén történik, akkor a szokásos megjelölést angolul kell feltüntetni.

Románia külforgalma februárban

Bukarest, április 18		adatok szerint Románia kivitele februárban a következőképpen alakult:	
A pénzügyminisztérium statisztikái	1934 febr. 1933	1934 febr. 1933	
	tonnában	1000 lejben	
Bevitel	29.800 27.746	838.818 1.070.133	
Kivitel	562.975 550.206	921.279 1.011.882	
Egyenleg		82.461 15.251	

A forgalom tehát mennyiségileg ugyan a beviteli, mint a kiviteli oldalon emelkedett, összességében azonban messze alatta maradt a múltév februárjának.

Temesvár és a Bánság hete

Erre az ünnepi alkalomra készülődik most a város és megye, a hatóságok, az összes gazdasági körök, kereskedők, iparosok és a nagyközönség. Május tizedikétől tizenhetedikéig látható lesz Temesváron minden, ami szépet, gyakorlatit, hasznosat csak kitermel a Bánság központja és vidéke. Mintavására lesz az iparnak, kereskedelemnek, kultúrának.

A részletes programot most állítják össze a szakbizottságok. Egyelőre — míg bővebben foglalkozunk a temesvári héttel — csak néhány részletet közlünk:

Kirakatverseny a kereskedelmi és iparkamara védnöksége alatt, érem- és oklevéldíjazásokkal. A városi színházban a Bánság „ipari revüje”: 5—10 perces képek, meglevenedett filmek, amelyek a kisipari termelést mutatják be. Mezőgazdasági kiállítás a mezőgazdasági kamara védnöksége alatt. A bánsági háziipar kiállítása, művészi események, ünnepi sportprogram, stb. A látogatók számára 50 százalékos vasúti kedvezmény.

Mivel éppen május hónap folyamán az uralkodó Karánsebesre látogat, a rendezőség reméli, hogy ezalkalommal Temesvárnak is része lesz a magas látogatásban.

A szatmári kormánybiztos tervez, a munkaügyi miniszter végez

Kinos bonyodalmak a vezetőség lemondása és a kormánybiztos magatartása körül

Szatmár, április 18.

A szatmári munkakamara körül hetek óta nagy harcok dúlnak. A liberális kormányzat a munkakamara élére kormánybiztos nevezett ki Dáboianu Izidor vagongyári főtisztviselő személyében. Hettekkel ezelőtt szó volt arról, hogy a kormány a szatmári munkakamarát is megszünteti és a kamara vezetősége mindent elkövetett, hogy a megszüntetést megakadályozza. Ez ügyben tárgyalást folytattak a kinevezett kormánybiztossal is, aki olyan értelmű kijelentést tett, hogy

abban az esetben, ha a munkakamara főként nemzeti parasztpárti és kisebbségi vezetősége lemond, elintézi, hogy a kormány nem szünteti meg a szatmári munkakamarát.

A vezetőség abban a hiszemben, hogy a kormánybiztos a liberális-párt álláspontját tolmácsolja, vállalkozott arra, hogy megmenti a munkakamarát és benyújtotta a lemondását. A lemondást a vármegyei prefektusnál azzal indokolták meg, hogy eleget tesznek a párt álláspontjának. A vármegyei prefektus nagyon csodálkozott és másnap közölte a lemondott vezetőséggel, hogy a liberális pártnak ilyen álláspontja nem volt és nem lehetett

és a kinevezett kormánybiztos, nyilván egyéni kezdeményezésből tette meg a kijelentést.

A lemondott vezetőség természetesen Bretter Tibor elnökkel az élén felelősségre vonta a kormánybiztost, aki kijelentette, hogy szavait félreértették, ő a neki tulajdonított kijelentést nem tette meg.

A lemondás azonban lemondás. Legutóbb is ehhez ragaszkodott a kormány-

biztos és mikor a munkakamara vezetősége összeült, hogy a folyó ügyeket, az új vezetőség kinevezéséig elintézte, a kormánybiztos

karhatalommal zavarta szét a szatmári munkakamara vezetőségét

azzal, hogy a lemondásukon nem lehet változtatni és nincs joguk a kamara helyiségeiben összegyűlni és a kamara ügyeiben intézkedni. Hasztalan érvelt a vezetőség azzal, hogy az új vezetőség kinevezéséig ők felelősek, hiszen pénztárat kezelnek és nemcsak erkölcsi, de anyagi felelősséggel is tartoznak, a kormánybiztos hajthatatlan maradt és erőszakot alkalmazott.

Az ügynek most meglepetésszerűen váratlan következményei támadtak. Ma megérkezett Szatmárra a munkaügyi miniszter válasza a lemondásra. A miniszter a kamara vezetőségének lemondását nem fogadta el

és utasította a régi vezetőséget, hogy haladéktalanul üljenek össze és három hónapra készítsék el a munkakamara költségvetését.

Ez a miniszteri rendelet természetesen éles ellentétben áll a kormánybiztos szándékaival és magatartásával.

Szatmáron most nagy érdeklődéssel tekintenek az első munkakamarai gyűlés elé, amelyen szenvedélyes jelenetekre van kilátás a kormánybiztos és a visszahelyezett vezetőség között. Arra is kíváncsiak, hogy milyen lesz az együttműködés, amely az előzmények után a vezetőség és a kormánybiztos között létrejöhet és ki adja meg ennek az együttműködésnek az árát?

Hozzászólás

Romániában rövidesen teljesen leáll az autóforgalom

Nap-nap után csökken az autóforgalom. Ennek a rohamosan bekövetkező hanyatlásnak nemcsak a gazdasági válság, ipar és kereskedelem teljes megbénulása az okozója, hanem egyéb hibák is. Ilyen belső hibák: a petroleumtermékek túlságos megadóztatása, a petroleumtermékek kartellbe tömörülése, amely kizárja a szabad versenyt. A gumi és egyéb alkatrészek rendkívül magas vámtarifája. 1933 őszén az autókalkatrések árait 15—20 százalékkal emelték. A kereskedők azt a kontingentálásnak, illetőleg a behozatal szabályozásának megnevezésével magyarázták. 1933-ban az autót adót is a kétszeresére emelték. Egy 1000 kgr-os súlyú autót adóját 3000 lejről 5000 lejre, az ezertől ezerkettőszáz kg-ig 5000 lejről

8000 lejre emelték, plusz egyéb városi és községi taxák. Ennek természetesen az lett a következménye, hogy az autótulajdonosok nagyrésze lemondott arról, hogy autót tartson. Hogy mindezt néhány számbeli adattal is bizonyítsuk, felhozzunk néhány konkrét példát: Bethlen (Szamos megye) 3000 lakosú községben ezelőtt pár évvel még 10—12 autó volt, ma már mindössze egy van. Besztercen (Naszód megye) 14.000 lakosú városban oly nagy volt az autóforgalom, hogy ezelőtt pár évvel ott épült fel az ország egyik legmodernebb és legnagyobb autogarázsa, amely 50—60 munkást foglalkoztatott. Ma pedig az összes garázsok együttvéve alig foglalkoztatnak 10—15 munkást. S autó is csak elvétve látható. Jelenleg...

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

ható az egész országban. Ez természetesen maga után vonta 10—12.000 szakmunkás és sofför munkanélküliségét.

Nem szabad megfeledkeznünk az utakról sem, melyek a legnagyobb mértékben el vannak hanyagolva. Rengeteg új utat van szükségünk, melyeknek ipari és kereskedelmi szempontból nagy jelentősége volna. De ha új utakat nem építenek, legalább a régieket nem volna szabad elhanyagolni. Másfél évtized alatt Erdélyben mindössze 200—300 km. utat építettek újjá. A Kolozsvár—Dés közötti országút is, amely a legforgalmasabb utak egyike, a legsiralmasabb állapotban van. De számtalan más útvonalon is autóval teljesen lehetetlen a közlekedés. Így például Bethlen—Naszód—Románszentgyörgy—Óradna között. Ami a hidakat illeti, jobb nem beszélni róluk. Ha meg is marad belőlük egy-két gerenda, vagy deszka, közlekedés életveszélyes, hiányoznak az utmutató táblák is, az idegen utas pedig teljesen tájékozatlanul áll egy-egy utkeresztezéskor. Számtalan autókatasztrófa fának voltak előidézői a rossz hidak. Visszaemlékezhetünk a szamosújvári katasztrófára, ahol 3 utas lelte halálát. Sajókeresztúron is 1932-ben 4 súlyos sebesült áldozata lett egy elhanyagolt hídnek. Óradna és Románszentgyörgy között a szekerek a vasút mellett felépített Aniesi iparvasuton közlekednek, mert az országutnak nyoma sincs. Egy-két kidőlt telefon pózna jelzi, hogy itt valamikor rendesen karban tartott utak lehettek.

Csodálkozunk kell, hogy az illetékes hatóságok hogyan nézhetik behunyva szemmel ezeket a középkori állapotokat. A képviselő uraknak pedig ez nem fontos, hisz ugyanis, évente csak egyszer járnak ezeken az utakon. Választások alkalmával...

Demeter Dezső

— Nagyváradi piaci árak. Buza 380—390, rozs 240, árpa 200, zab 200, tengeri 190, széna 60, szalma 30 lej mázsánként.

De... ez a baj gyógyítható

A bőrbajok: akné, eritem, egzema, ótvár, szikó, psoriasis, herpesz, impetigo, olyan mértékben idegesítik a beteget macacsságuk folytán, hogy gyakran a kétségbeesésbe viszik. Ugyanez az eset adódik elő más bajoknál is, mint pl.: koszhvény, reuma, kőképződés, idegfájdalom, elvasodás, zsába, görse, fűbű, genyes tályog érelmeszesedés, női bajok, stb. Ne essetek kétségbe, ti, a romlott vér áldozatai! Meggyógyultok, ha a csodátevő vérmegújító szerhez folyamodtok, a RICHELET VERFELFRISSITÓ-höz, (DEPURATIF RICHELET), amelynek terápiát eredményei bámulatba ejtették az egész világ orvosi karát. Hála a RICHELET VERFELFRISSITÓ (DEPURATIF RICHELET) hatásának, a bőr betegségei megszűnnek, nem hagyva nyomot sem maguk után. Minden fájdalom rögtön lecsillapodik az általa gyakorolt csillapító hatás folytán. Visszaadja az egészséget, az életerőt, az élethez való kedvet. Mert egy egészséges vérkeringés, a vér bősége megújítja a szervezet minden részecskéjét.

Minden ügyvezető ismerőseket megköszönjük. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoire L. RICHELET 6, rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképvisező: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Moș.

Újra erős tanácskozási kedv mutatkozik a külpolitikában

Barthou francia külügyminiszter nem tesz látogatást Berlinben

Titulescu megérkezett Párisba, Jeftics pedig Ankarába — Benes a múlt héten találkozott Litvinovval — Rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Barthou varsói és prágai látogatásának

Páris, április 18.

Az európai „nagy-politikának” újra vannak eseményei. A Genfben esedékes nagy leszerelési összejáratás és az ezzel kapcsolatos politikai ügyek „megdolgozása” beható tanácskozásiakat tesz szükségessé.

A külügyminiszteri és diplomata-utazgatások újra megkezdődtek. Barthou francia külügyminiszter varsói és prágai látogatása is előzetes tájékoztató tanácskozásokat igényel. Varsó — minden jel erre mutat — fontos pont lesz az új helyzet kialakításában s ezért a kisantant-államoknak igen fontos, hogy megelőzőleg kellően tájékozottak legyenek a francia külügyminiszterrel.

A legújabb jelentések szerint Titulescu megérkezett Párisba s megkezdette tanácskozásait.

Jeftics jugoszláv külügyminiszter is megérkezett már — Ankarába. Utközben Szófiában kiszállott, fogadott néhány hivatalos látogatást, a bolgár újságíróknak azonban nem nyilatkozott. Belgrádon keresztül olyan hírek jönnek, mintha Ankarában hármass szövetség készülné: török—jugoszláv—román összefogás, amely a még mindig tartózkodó Bulgáriát a Balkán-egyezményen túl is közrefogná.

TITULESCU PÁRISBAN

A román külügyminiszter kedden reggel érkezett meg Párisba. Az államomán Barthou külügyminiszter kabinetfőnöke és a kisantant-államok követői fogadták. A kisantant követek testületi kivonulása eléggé mutatja, hogy

a román külügyminiszter az egész kisantant nevében tárgyal Párisban a francia külügyminiszterrel.

A tárgyalások még nem kezdődtek meg, de a francia sajtó már jelzi, hogy milyen kérdésekről lesz szó. A leszerelés ügye természetesen első helyen áll. A kisantantnak állást kell foglalnia a francia álláspont mellett. Titulescu külügyminiszter kijelenti, hogy a kisantant-államok ellenzik Németország fegyverkezési jogának az elismerését s a leszerelés kérdését csak úgy tudják elképzelni, ahogyan azt a francia álláspont képviseli. Fontos anyaga lesz azonban a Titulescu—Barthou tanácskozásának a lengyel—francia—kisantant-viszony rendezése is. A francia külügyminisztérium már kidolgozta Barthou utjának a tervét. Eszerint a külügyminiszter április 21-én érkezik meg Varsóba és több ideig, négy-öt napig marad a lengyel fővárosban. Ezalatt a négy-öt nap alatt kell tisztázni az összes olyan politikai kérdéseket, amelyeket a lengyel—német barátsági szerződés zavarossá tett. A Paris Soir szerint Barthounak gyakorlatilag kell tennie a lengyel—francia barátságot, amely eddig csak érzelmi volt. Az annakidején, 1921-ben kötött katonai szerződést aztán az ugyancsak 1921-ben kötött és 1925-ben kiegészített politikai szerződést át kell hangolnia Barthounak úgy, amint azt az időközben megváltozott francia—lengyel összeköttetés parancsolja. A lengyel—francia barátság kimélyítése azonban nem megy a kisantant kapcsolatok számbavétele nélkül. Lengyelország annakidején a kisantant-államok oldalán állott, a német—lengyel barátsági szerződés óta viszont érezhetően megváltoztatta magatartását. Ezt a helyzetet most tisztázni kell. Lengyelországnak nyilatkoznia kell, hogy miképpen akar viselkedni ezután a kisantant-államok célkitűzéseivel kapcsolatban. Titulescu jelenlegi párisi tartózkodásának éppen ez a kérdés ad igen nagy jelentőséget. A kisantant most szegezi le, hogy mit vár Lengyelországtól s ezeket a követeléseket Barthou érvényesíteni igyekszik majd Varsóban.

ELMARAD BARTHOU BERLINI LÁTOGATÁSA

A francia külügyminisztérium hivatalos jelentése szerint a külügyminiszter a varsói látogatás befejezése után Prágába utazik és április 28-ig marad ott. A varsói tárgyalások kisantant-vonatkozású eredményeit Barthou Benesrel újra megtárgyalja s miután ekkor már a leszerelés kérdésével kapcsolatos egyéb politikai kérdések is tisztázott formában jelentkezhetnek, a prágai tárgyalás felüléri az összes fontosabb európai kérdéseket. Legalább is így a cseh kormány hivatalos lapja.

Napirendre kerül Prágában a leszerelés kérdése, aztán az olasz—francia viszony, az olasz—német és olasz—osztrák—magyar viszony, a római hármass egyezményrel kapcsolatos kérdések, különös tekintettel arra, hogy milyen államok és milyen mértékben csatlakozhatnak a Mussolini-féle kezdeményezéshez és végül tárgyalásra kerül a kisantant-államok és a Szovjetszövetség közötti viszony. Egy szóval: Prágában Barthou mindent letárgyal, ami a kisantant-államokat és Franciaországot a leszerelés, a német—francia ellentét és a római kezdeményezéssel kapcsolatban érdekli.

Idő tartozik még a moszkvai sajtó jelentése is. A moszkvai lapok úgy tudják, hogy Benes cseh külügyminiszter az elmúlt héten találkozott Litvinovval és hosszas tárgyalást folytatott vele. A beszélgetés természetesen a Szovjet és a kisantant-államok viszonyára vonatkozott. Benes tehát ebben a kérdésben felkészülten állhat Barthou elé. A prágai lapok egyébként azt írják, hogy Páris és Prága között az összes jelenlegi fontos politikai kérdésekben olyan egyöntetűség és összhang van, hogy a prágai tanácskozások semmiféle tekintetben

nem hozhatnak meglepetést. Barthou úgy tárgyalhat Prágában, mint hűséges szövetségesével és segítőitársával szokás.

A francia külügyminiszter április 28-ig marad Prágában. Innen aztán egyenesen haza megy. Elmarad a római látogatás és elmarad — a berlini ut is. Ugy látszik, hogy a Párisban erről indult előzetes megbeszélések teljes eredménytelenséggel végződtek. Ma már újra nem fontos a francia kormánynak, hogy személyes tárgyalásokon keresztül is bizonyítsa békülési szándékát. Vagy pedig Berlin volt az, amely nem érezte szükségét komolyan a közvetlen tárgyalásoknak. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a genfi leszerelési értekezleten aligha lehet most már szó közeledésről. Kemény harc lesz, amelynek élet és halál a sikkert is csak Anglia veheti el azzal, hogy további közvetítésre vállalkozik s ezzel a megoldást, illetve a végső leszámolást elhalasztja.

Más hangon ír a Times

A politikai előcsatározások idején mindenestre feltűnhet az a tény, hogy a félhivatalosnak tekinthető Times hirtelen hangot változtatott a leszerelés kérdésében. Most már a Times is arról ír, hogy a lefegyverzés keresztülhajtása elérhetetlen ábránd s talán csak annyiról lehet szó, hogy a tulságosan felfegyverezett államok korlátozzák az iramot. Aztán Angliának reményleni kell azt is, hogy sikerül eltiltatnia a nehéz fegyverek használatát és sikerül legalább egy évre leszállítani a katonai szolgálati időt. A nemzetközi ellenőrzés gondolata természetesen még ilyen körülmények között is elkerülhetetlen, viszont be kell látni a nagyhatalmaknak azt is, hogy Németországnak is engedélyezni kell bizonyos mértékű fegyverkezési lehetőséget az egyenlőség elvének elismerése kedvéért.

A Times cikke kétségek nélkül visszavonulást jelent arról a régebbi angol elvi állásponttól, amely szerint nem a fegyverkezés korlátozásáról van szó, hanem a tényleges lefegyverkezés fokozatos megkezdéséről.

KÖZZETETTEK LONDONBAN A NEMET VÁLASZJEGYZÉKET

A félhivatalos Times cikke talán nem egészen független attól a német válaszcikkétől, amelyet most tettek közzé Londonban.

Az angol kormány Eden angol főpecsétőr berlini tárgyalásaira való hivatkozással felvilágosítást kért a német kormánytól, hogy miért emelte a nemzetvédelmi költségvetést és mire használja fel a felemelt költségvetési tételeket.

A német válaszcikk elég részletes és magyaráz. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a nemzetvédelmi költségvetés az 1934—35. költségvetési évre 654 millió 600 ezer márkát tesz ki összesen. A védőőrség átalakítására 208 millió irányoztak elő, közel 172 millióval többet, mint az elmúlt költségvetési évben. Ennek a magyarázata az, hogy a védőőrséget be kell olvasztani a rendfenntartó szervezetekbe, mert felosztásuk nagy munkanélküliséget eredményezne. A haditengerészeti rovatban 236 millió szerepel, 50 millióval több, mint a múlt évben. Erre az 50 millióra az elavult, kiöregedett hajóegységek kicserélése érdekében van szükség.

A légügyi költségvetés egyik tétele 160 millió márká, szemben a múlt évi 77 millióval. Ez a tétel a légügyi védelem kiépítésére és megerősítésére szolgál. Németországnak ugyanis semmi légi hadereje nincsen. Repülőgépei javarésben szállítást végeznek, a védekezésre szánt légügyi felkészültség szinte semmi volt. Ezt a hiányt pótolni kellett s ezért vettek fel a légügyi védelem megszervezése címén 50 millió márkát, szemben a múlt évi 1 millió 750 ezer márkával. Ebből az első tétel többlete új szállító-gépek építésére szolgál, a második tétel többlete viszont a légi védekezés fokozottabb megszervezésére.

Főbelőtte magát Ambrus István 13 éves aradi diák

Erthetetlenül állanak a rejtélyes öngyilkosság előtt Kitél kaptá a gyerek a halálhozó pisztolyt?

Arad, április 18.

Apró kattánás, olyan, mint valami halk légyszümmögés, a főbortpisztoly parányi golyója kirepült és — megszületett a legfrissebb gyermektragédia:

Hétfőn délelőtt az utolsó tanóra alatt, a kátholikus gimnázium második emeleti folyosóján főbelőtte magát Ambrus István 13 éves kisdíák.

A megrendítő diáköngyilkosságból eddig még csak a rideg tények ismeretesekek.

Firnászs György, az aradi római kátholikus gimnázium fizikatanára az elsőemeleti szertárban dolgozott, amikor halk döbbenet hallott. Kinézett a folyosóra, majd felment a második emeletre. Azt hitte, hogy valamelyik csintalan diák riasztópisztollyal játszott. Amikor felért, megdöbbenve látta:

egyik ablakmélyedés előtt vérző homlokkal vergődött a padlón Ambrus István második gimnazista.

A tanár első rémületében az igazgatóhoz szaladt. Az igazgató állapította meg elsőnek, hogy

a szinte gyerekjáték-számba menő főbortpisztoly golyója a jobb halánték mellett hatolt be a fejbe.

Pár pillanat múlva felkavart méhkas volt a gimnázium. A mentőkért telefonáltak: A segítség csak késleltette a halált.

A kis Ambrus István anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kétórai szörnyű haláltusa után kiszenvedett.

A vizsgálat megindult, de eddig eredménytelenül keresték a 13 éves diák öngyilkosságának okát. Erthetetlenül állnak a tragédia előtt és jelenleg azt kutatják, hogy kitél kaptá a pisztolyt, amely kioltotta fiatal életét.

A rendőrség feltevése szerint az éretlen gyermek vigyázatlansága is előidézhette a halálos szerencsétlenséget.

Hazaérkezett Miklós herceg

Bukarest, április 18.

Miklós herceg hétfőn délután fél 5 órakor Svájból visszaérkezett a fővárosba. Este szintén a fővárosba érkezett Balcióból Mária királyné is.

A parlamenti ülésszak befejezése után, tehát a hónap végén, Jamandi belügyi alminiszter külföldi utazására megy. Politikai körökben úgy tudják, hogy visszatérése után nem veszi vissza hivatalát a belügyminisztériumban, hanem önálló miniszteri tárcát kap.

Négy kivégzés Németországban

Berlin, április 18.

A plőtensee-i fogház udvarán kedden hajnalban négyeszeres halálos ítéletet hajtottak végre. A halálraítélt vádlottak az elmúlt év július 6-án rablógyilkosságot követtek el amiért a törvényszék annakidején halálra ítélte őket. A négy rablógyilkos kegyelmi kérvénye a napokban került a porosz miniszterelnök elé, aki visszautasította azt azzal, hogy a felfolyamodók érdemtelenek a kegyelemre.

Légiügyek

ANGELESCU

közköztatásügyi miniszter ma délelőtt nyilatkozott a gyilkos diákokkal kapcsolatban. Kijelentette:

— A legszigorubb fegyelmet vezetjük be az iskolákba. Megújítottam az egyenruhaviselés és karszámviselés kötelezettségét. A mai naptól kezdve középiskolai tanuló csak a minisztérium által engedélyezett külön mozielőadásra jelenhet meg. Kicsapás terhe alatt tilos a diákoknak más mozielőadás és a szórakozóhelyek látogatása. A tanárok kötelesek minden nap ellenőrizni látogatást tenni a mozikban. A nagyközönséget is felkérem, hogy azonnal hozza az illetékesek tudomására, ha diákok látnak a mozikban. A diákok magaviseletéért a tanárok és osztályfőnökök lesznek közvetlenül felelősek.

A közköztatásügyi miniszter szerda délelőttre magához kérte az összes bukaresti iskolaigazgatókat. Ma a parlamentben Flor képviselő, a szenátusban Diaconescu szóvaltak fel és kérték az ifjúság erkölcsi nevelésének szigorubb figyelemmel kísérését.

MADGEARU

felszólalása nyomán kedden délután hangoz botrány kerekedett a parlament ülésén. Madgearu éles szavakkal kifogásolta, hogy az autonóm-intézmények felosztásának pénzügyi jelentése mindössze négyesoros. A volt miniszter, hogy szavainak nagyobb nyomatókat adjon, az elnök asztalára dobta a jelentést. Nagy botrány tört ki, a rendet alig tudták helyreállítani. A többségi képviselők követelték Madgearu megbüntetését.

UJABB LETARTÓZTATÁS

történt az összeesküvők ügyében — bukaresti jelentés szerint. A dévai államfőnökét, Popescut és feleségét tartóztatták le komoly gyanúok alapján. Az államfőnöknek Precup ezredes nővére Mindkettőjüket Bukarestbe viszik.

TROCKIJT KIUTASÍTOTTAK FRANCIAORSZÁGBÓL

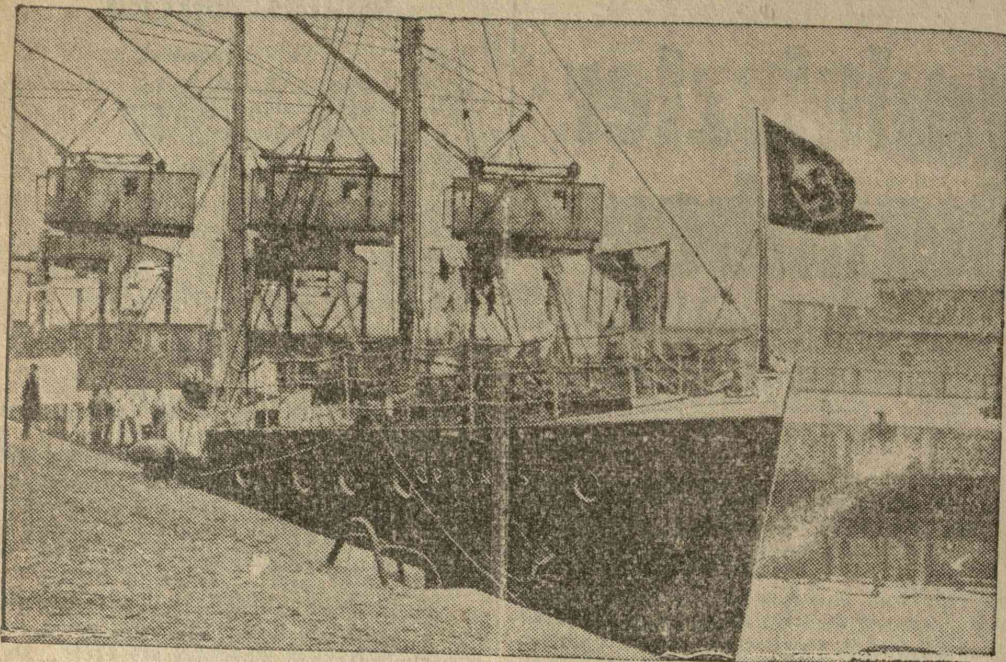
Lapzártakor érkezett jelentésünk szerint Sarraut belügyminiszter rendelete adott ki, amely kiutasítja Trockijt Franciaország területéről, tehát Korzika szigetére is. A rendelet indoklása: Trockij megszegte semlegességi fogadalmát.

ÖTVENSZÁZALEKOS UTAZÁSI KEDVEZMÉNYT

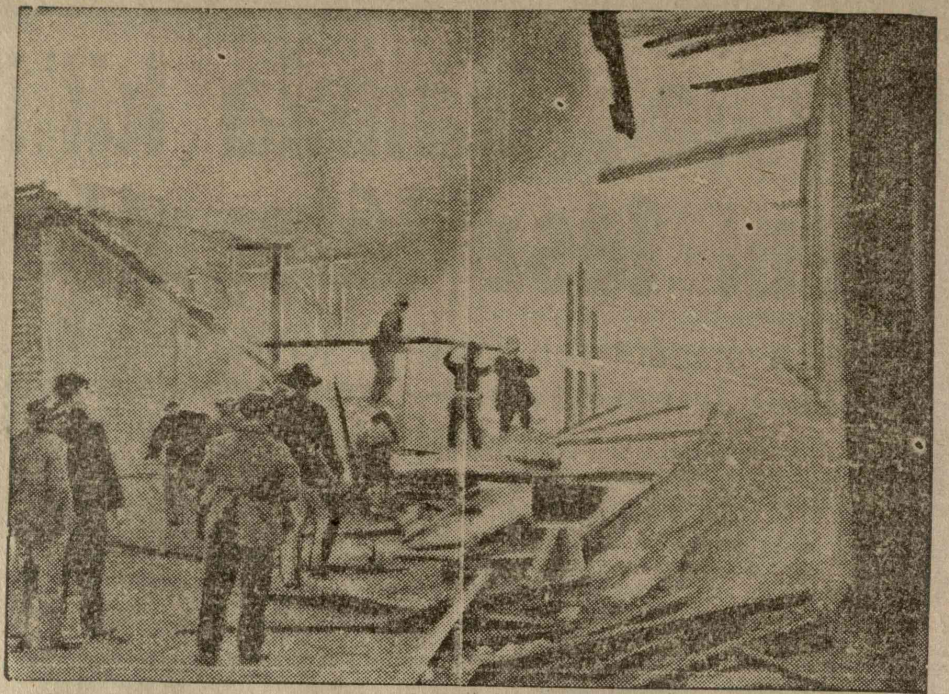
kapnak Magyarországon a külföldi nászutasok. Az államvasutak igazgatósága az ötletet Olaszországból kapta, ahol a nászutasok 75 százalékos utazási kedvezményben részesülnek. A rendelet hamarosan megjelenik.

AGYONVERTE ANYJÁT

és anyjának vadházastársát Debrecenben Molnár József szolgalegény. A gyilkos azért haragudott anyjára, mert koros volt ellenére is vadházastársat vett magamellé. A gyilkost letartóztatták.

A nyugati államok sajtóját az a hír járta be, hogy az „Optimist” nevű tehergőzös német fegyvereket csempészett a nyugatafrikai partokra. Nyolcnapos izgalom után kiderült, hogy a hajó békésen horgonyzott a rotterdami kikötőben, fedélzetén svájci gépalkatrészekkel.

A prágai Spárta sportegyesület k'ubháza a napokban leégett. Elpusztult a főtribün, az öltözősor, az étterem s körülbelül 180 értékes tiszteletdíj. Képlünk az oltási munkálatok során készült, a lángokban álló épületben.

SPORT

Bodosi átugrotta a két métert!...

Pécs, április 18.

A magyar atlétikának Európáraszóló szenzációja van:

Bodosi Mihály, a Pécsi Egyetemi Atlétikai Club atlétája, a magyar magasugró rekorder, a pécsi fedettpálya-versenyen átugrotta a két méteres magasságot, pontosabban két méter és félcentimétert ugrott.

Bodosi ugrásai: 170 cm., 180 cm., 185 cm., 190 cm. másodikra, 195 cm. elsőre, 205 cm. első kísérletre. A 205 cm. két kísérletre hajszálra nem sikerült. Kár, hogy nem lehet rekord belőle, mert nem hivatalosan bejelentett versenyen érte el.

Bodosi ragyogó eredménye annál szenzációsabb:

Európa földjén még senki nem ugrotta meg ezt a magasságot!

Románia versenyzői

vezetőik utasítására kivonultak az Európabajnokság küzdelmeiből és a banketten sem vettek részt. A vasárnap esti döntőn Sandu a légsúlyban, David a könnyűsúlyban nem állottak ki a döntőre. Ezzel a negyedik helyre kerültek, pedig lehettek volna harmadikok is. A kivonulás David szombati vereségeért történt. Akármilyen történt — nem jól történt. A sértődöttségnek kár külön élt köszörülni. Attól eltekintve, hogy szigorúan véve is nem sportszerű cselekedet. Összeszorított foggal küzdeni, elviselni a vereséget egyetlen hang és arcárpulálás nélkül az a szép és elismeréskeltő. A jelenetek rendezése — akkor is, ha teljesen igazunk van — akkor sem helyes. Különösen ott nem, ahol nemzetek találkoznak. Ahol „adni kell arra”, hogy csak jó benyomást keltsünk. A vereség mindig fáj és sajog, különösen akkor, ha úgy érezzük, hogy igazságtalanul kell tűrjünk. Az igazi sportszerűség egyik legszebb erénye: vereség után mosolygva kívánni szerencsét a győztesnek... Ez elmaradt. Sőt más történt. Vajjon miért?

KISPEST

Brassóban és Sepsiszentgyörgyön

Kispest csapata tegnap Brailában újabb győzelmet aratott:

Kispest—Franco Romana 2:1 (1:0). Kispest mérsékelt lendülettel is könnyen győzött. Kispest innen egyenesen

BRASSÓ

elő vette útját. Brassóban szerdán délután játszik a Brasoviával. Kispest brassói ellenfeleiről, a Brasoviáról általában úgy beszéltek, mint „eltemetett” csapatról. A Brasovia vasárnapi Nemzeti Bajnoki győzelme még saját híveit is meglepte. A legvérmesebb Brasoviaszurkolók sem remélték, hogy hat gólt tudnak rugni a Tricolornak. A Brasovia „feltámadt”

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Tavaly az amerikai Spitz ugrott pontosan két métert Budapesten. Egyetlen európai atléta, a finn Kotkas jutott még túl a bűvös két méteren, de ő is — Délamerikában.

★

A magyar atlétika nagy olimpiai és idej Európabajnoki reménységéhez fűződik tehát a dicsőség, hogy Európa földjén elsőnek ugrotta át a kétméteres magasságot. Az az akarat röpitette át a léce fölött, amellyel kijelentette: — Az idén meg akarom ugrani a két métert! Sikerült!

... És ne hallgassuk el a büszkeségünket: Bodosi Mihály Erdélyi fiú, szülei ma is Baróton élnek.

A júliusi nagy brassói atlétikai versenyre megígérte startját, — mint mondotta — elsősrban azért, hogy szüleit meglátogathassa.

Erdélyből egy újabb tehetség — magasra „jutott”...

— mondják. A Brailában feljavult Kispest találkozik tehát az ugyancsak feljavult Brasoviával. Erdekes, izgalmas küzdelem várható. A korai sötétedésre való tekintettel az eredeti tervtől és a falragasz-hírdetésektől eltérően, már öt órakor kezdik a mérkőzést az Olympia pályán. A tolongás elkerülése végett, mert előmérkőzés nincs, elővételi jegyárutítás van a Kolostor-utcai Record-sporttúzetben.

Kispest teljes csapatával játszik:

Kispest: Sarkadi — Szemere, Rozgonyi — Pucszeld, Nemes, Rátkai — Szabó II., Szebehelyi, Szabó I., Szepes, Serényi.

Brasovia: Szederjessy — Zsigmond, Bölöny

BONDUEL

belga versenyző nyerte a hagyományos Páris—Brüsszel kerékpárversenyt. A 376 kilométeres távot 11 óra 07 perces külön idővel tette meg.

—István, Gönczy, Balogh — Szika, Takács, Vogl, Bogdán, Nuridsány. Tartalékok: Paul, Erőss.

SEPSISZENTGYÖRGY

látja vendégül csütörtökön a kispesti csapatot. Az első nemzetközi mérkőzés Sepsiszentgyörgyön! Kispest az SMTE lelkes csapatával játszik csütörtökön d. u. fél 6 órai kezdettel. A mérkőzés iránt az egész környéken nagy az érdeklődés.

A magyar törvényszékhelyén Hátzeghy, Magyar Tiszti Vívó Klub nyerte 7 győzelemmel, 1 vereséggel. Hátzeghy harmadszor nyerte ezuttal a magyar bajnokságot. 2. Zirczy HTVK 6 győzelem, két vereség.

Ami még vasárnap volt...

BESZTERCE

Keramia—Kolozsári AC 6:4 (1:4).

SEGESVAR

Unirea—Hargita 5:1 (2:1) Az Unirea feltűnően feljavult: az ősszel még 10:0-ra kapott ki a Hargitától. Kerületi bajnoki STV—Medgyesi TV 2:0 (1:0).

GYIMES

Gyimesvölgyi SC—Csikszeredai Kolping 5:2 (2:1).

SEPSISZENTGYÖRGY

Venus Brassó—Klinger SC 2:2 (2:0) Az eddig NSE néven szereplő szövetségi csapat megváltoztatta nevét: Klinger SC néven most játszotta első mérkőzését.

155:155

— ez az eddigi magyar—osztrák mérkőzések gólaránya. Vasárnapig 155:150 volt a magyarok javára. Az eddigi 74 találkából 31 alkalommal győzött a magyar csapat, 18 ízben az osztrákok, 25 mérkőzés döntetlen volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. K., Brassó. A beküldött kéziratok ügyeinek. Nem áll módunkban tiszteletdíjat fizetni értük.

SORSJEGYÜZENETEK:

Butyka Sándor, Cioceraul de Jos, Belga sorsjegyenek pontos nevét, kamatozását és a kibocsátási évét is feltüntetve, kérését ujtsa meg.

K. F., Valea Seaca. Olasz vöröskereszt sorsjegye nem nyert.

F. E. dr., Brassó. Holland földhitelintézeti kötvénye körülbelül 1400 lejt ér.

I. Steinberg, Bukarest. Magyar vöröskereszt sorsjegye értéktelen!

N. Ferenc, Nagyvárad. Belg. Kriesschaden Obligation kötvénye állítólag engedélyezve van, de a tőzsde nem jegyzi. Sokfajta van. Ezért sziveskedjék a kibocsátási évét és a kamatozást is feltüntetve, kérését megújítani.

B. Sári, Szatmár. Magyar Jelzálog Hitelintézet nyereségek kötvénye teljesen értéktelen.

K. Imre, Szováta. A bukaresti nyereségek kötvénynek bármelyik fővárosi bankban utána nézhet. A francia kötvényre vonatkozólag legbiztosabban a Banca Franco-Romana, Bukarest, esetleg: Caisse Generale Municipale, Paris, adhat felvilágosítást. Kötvényei különben ma is érvényben vannak.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Braşov—Brassó.

Apróhirdetések

egy szó 1.— lej. vastag betűkből 2.— lej. Legkisebb hirdetés 20.— lej. A hirdetés díjak előre fizetendők. Példányt nem adunk. Apróhirdetési felvételi helyek: 1. K. adohivatalunk. Str. Sfta Mina 9. (prin Calea Calarasi). Telef. 3—37/31; 2. „Minerva” kölcsönkönyvtár, Calea Victoriei 50. Pasagiul Victoriei Subsol; 3. „Presa” hird. iroda, Str. Särindar 24.; 4. Schuller Carol. hird. iroda, Str. Eugen Carada 2.; 5. Consumul Nifon, Str. Nifon 1., Rond. (Bulev. Maria sarok); 6. George Georgescu, trafik, Colonel Mihail Ghica 74. „Lucretiu”-tőzsde, főposta előtt, Calea Victoriei—Str. Carol sarok. Fráti 1. I. Iona könyvkereskedés, Piața Filantropia 2. sz. üzlet és a Bukaresti Lapok összes pénzeszedői.

Finom bécsi konyha, különböző diétikus étrendek. Kemény, Piața Rosetti 2. I. em. 2460

Veszek aranyfogat (koronát) grammját 105 lejért, minden levonás nélkül, veszek arany-ézüsttárgyakat és törmeléket. Eskenazi, Str. Zaratani 12. (Prin Lipscaui). 2450

OLVASÓINK b. figyelmét felhívjuk, hogy a Brassói Lapok könyvostálya által hirdetett könyvek megrendelhetők és nagy rész kaphatók Bukarestben, lapunk kiadóhivatalában is, Str. Sftu Mina 9. szám alatt. B

A TARSADALOMBIZTOSITAS egységesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyar nyelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ara 35 lej. Póztai szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

Dr. M. ZAMIR

Bőr-, haj- és vérbetegségek, valamint szifilisz specialista

Rendel: 12—2-ig és 3—7-ig
Calea Moşilor 38 szám. Scara C.
Sft-Ghorghe közelében

Az új

KONVERZIÓS TÖRVÉNY

a kereskedőket és iparosokat is érdekli

A törvény az új egyezségi eljárást is tartalmazza és azokra vonatkozólag is bőséges magyarázatot ad a törvény fordítója és értelmezője a B. L. és a Népujság bukaresti munkatársai

dr. TANÓDY ENDRE.

A 96 oldalas törvénykönyv ára 40 lej és lapjaink minden árusítójánál kapható.